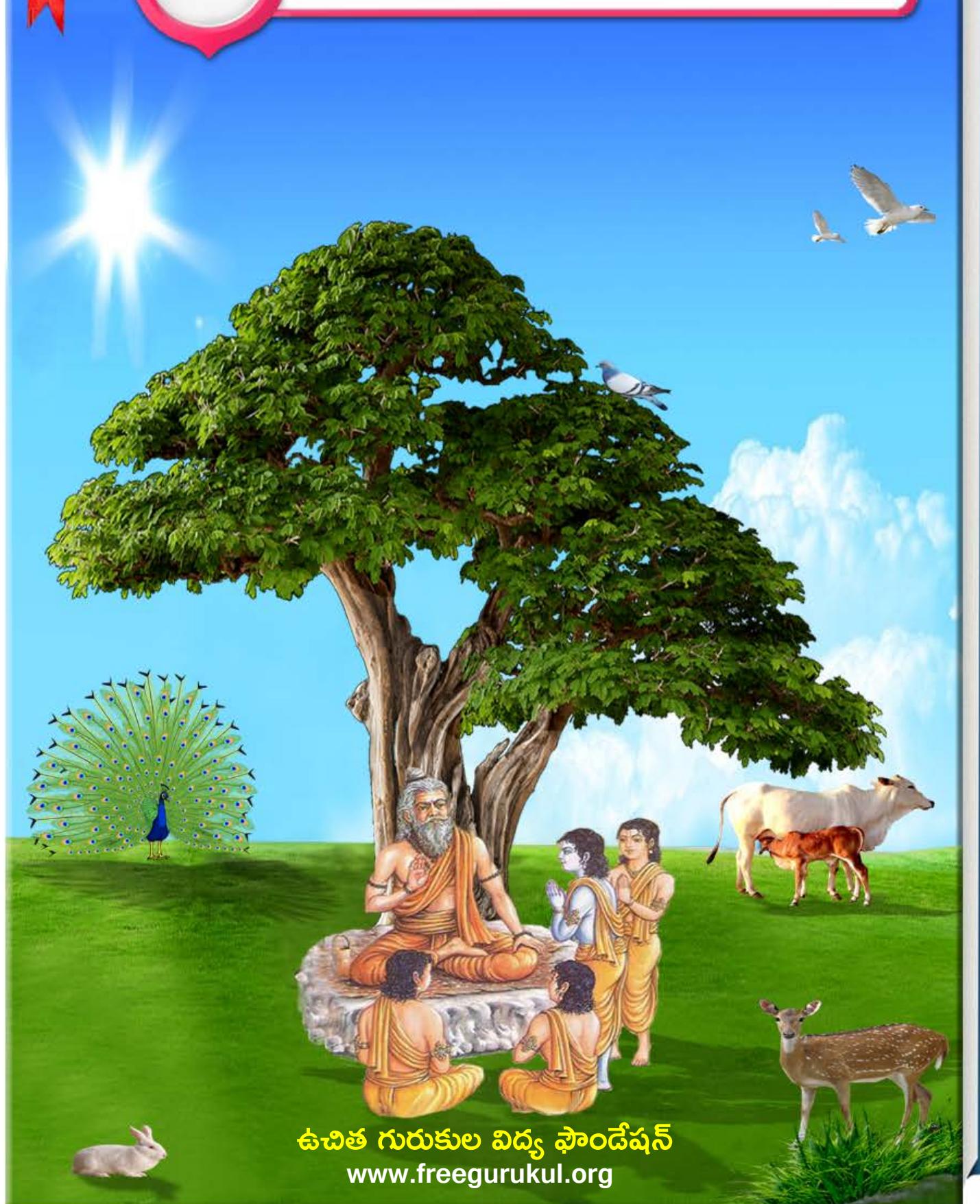

జీవిత చరిత్ర

యర్ణవా జ్ఞైలు నుండి

ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేష్టన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దిక్షితాముహ్రి

గురు వెన్కటేశ్వర ముహ్రి

గురు శుక ముహ్రి

గురు నారద ముహ్రి

గురు వాస్తవికీ ముహ్రి

గురు కృప

శంకరాచార్య మధ్యమం

గురు గవింద్రుడు

గురు కశ్చేర్ దాసు

గురు శైలశ్రీ మహా ప్రథము

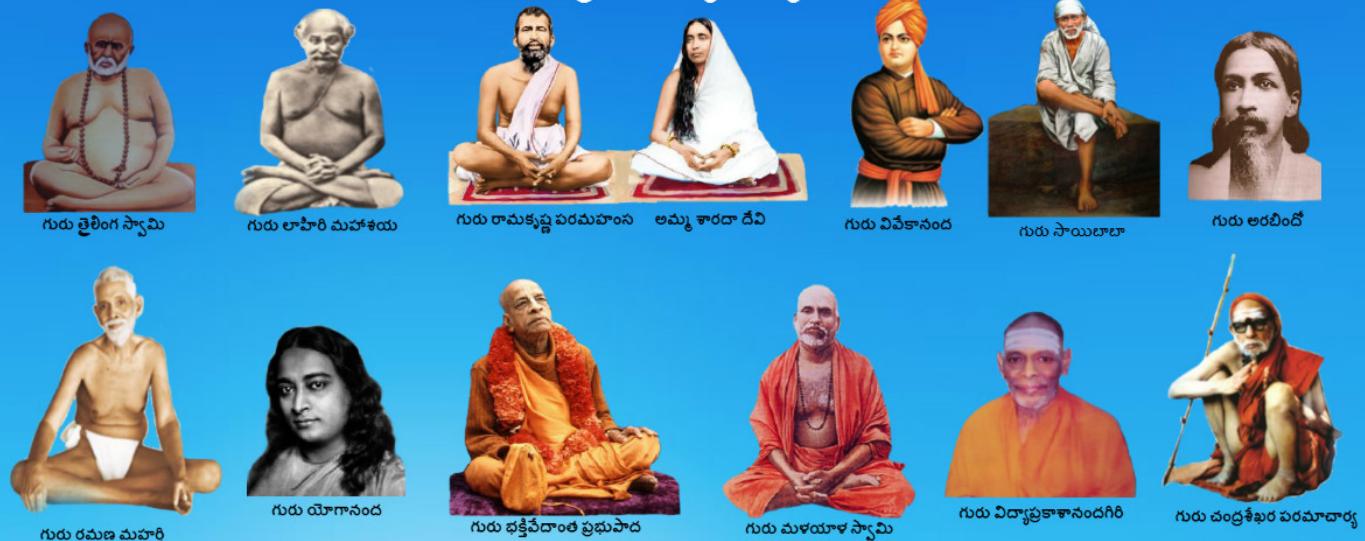
గురు నాన్కు

గురు రామవెంకట స్వామి

గురు నీరబ్రహ్మండ్ర స్వామి

యోగి మేమన

అస్క్రూదాచార్య పర్యంతాం

గురు రమణ ముహ్రి

గురు యోగానంద

గురు శక్తివేదాంత ప్రథమాద

గురు మాయాశ స్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానంగిరి

గురు రంగ్రెశ్మీల పరమామార్య

పందే గురుపరంపరాం..

“ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో బాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ (డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకలించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియజేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో బాగంగా ఈ పొందేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్కరణ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు ప్రాసినట్టయితే లేక సేకరిస్తే మాకు తెలియజేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిజేయటకు, భాగస్వామ్యం ఆగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రభించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, బిగుమతి(డోస్టోప్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ అప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తిజ్ఞానం, ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలోని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైట్ అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకోన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

“మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేబి ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందలికి అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పొద సమర్పణమన్న

ಭಾರತ ಪ್ರಭುತ್ವಪು ವೆಬ್ ಸೈಟ್ - ಡಿಜಿಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. X

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books

Title: Ramayanam

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language: Telugu

Scanning Centre: Any Centre

Clear Search

Presentations and Report

Statistics Report

Status Report

Feedback | Suggestions | Problems | Missing links or Books

Click here for PDF collection
DLIMIRROR at IICAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click Here to know More about DLI New!

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none"> Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit IIT Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none"> INSA	<ul style="list-style-type: none"> Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	<ul style="list-style-type: none"> Tamil Heritage Foundation Anna University <small>NEW!</small>

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వవేకానంద

“దొనాలలోతెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శేషమైంది! దాని తరువాతిది లోకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అనుదానం” అని వాయ్సమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ పూడ్చలలో నిలిచి బోకూడదు. లోకమంతటినీ అవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రవారాన్ని మన పూర్ణమై చేశారు. స్వాందవ వేదాంతం ఎన్నదూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారు, మతప్రవారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్లిన సన్మాసిని నేనే అని చెప్పేవారు, తమ జ్ఞానిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచేతుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొఱధ్వనులలో, యోధులలో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జిచిపించి, లోకిక జ్ఞానాన్ని సంఘనిర్మాజ విజ్ఞానాన్ని విరివిగా ప్రవారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజుా పుష్టుల రాసుల్ని వికసించజేసే మంచులాగా నిశ్చటంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవసరంచించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమాత్మిక ధర్మాలను బోధించదానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికి భారతదేశంలో కొన్ని సంస్కలను నెలకొల్చాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్టలు, జవసంపన్నలు, బుఱువర్తనలు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా వరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చారక్తి తక్కిన శక్తులన్నిటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్కార భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లోంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్టం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోనీ మహాస్వత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికి తంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తాంది. ఆనేక శతాబ్దీలుగా ప్రజలకు క్షద్రసిద్ధాంతాలు నేర్చడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దీల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయట్టాంతులై, పతుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినదానికినా వారెన్నదూ నోచుకోలేదు. “సీచాతిసిచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పింది. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. *

యరోదా జైలు నుండి

రచన :

గాంధీజీ

ఆనవాదము :

శ్రీ నందూరి వెంకటకృష్ణ మాచారి

గాంధీ సాహిత్య ప్రచురణాలయ ము

(గాంధీ స్క్రూరకనిథి, ఆంధ్రభాష)

రామారావుపేట, కాకినాడ

తొ లి ప లు కు

ఉన్న సత్యగ్రహము ప్రారంభించిన పిమ్మట మహాత్ముకు పూనాలోని యరోడా తైలలో నిర్వంధింపబడెను. ఈ లేఖలను అయిన తైలలోనుండి సత్యగ్రహ అశ్రమవాసులవేర గుజరాతీ భాషలో ప్రాసేను. అచి హింది భాషలోనికి, ఇంగ్లీషు భాషలోనికి, తదితర భాషలలోనికి, అనువాదము చేయబడినవి. ఈ తెలుగు అనువాదము హింది, ఇంగ్లీషు అనువాదముల పహాయముతో సిద్ధము చేయబడినది.

గాంధీ స్వారకసిద్ధి, అంధ్రచాఖవారిచే నెలకొల్పబడిన గాంధీ సాహిత్య ప్రచురణాలయము కృష్ణ ఫలితముగా ఇంగ్లీషినవర్ణానా మతము, మన గ్రామ పునర్నిర్మాణము, మాతన విద్యావిధానము, అంటు దిన్ లాస్ట్, సర్పోదయము ఇదివరలో తెలుగులోనికి అనువదింపబడినవి. ఇది ఏడవ ప్రచురణ.. దీనిని అంధ్రప్రజాసీకము ఆదరింపగలరని మా విశ్వాసము.

— ప్ర కా శ కు లు

ఉపాధ్యాత ము

1980 లో నన్న యరోడా సెంట్రల్ క్లైటనందు నిర్వంధించి వపుడు ముఖ్యమైన ఆక్రమ దీకులనుగూర్చి చర్చించుచు ప్రతివారము ఆక్రమవాసులకు ఉత్తరములు ప్రాయమంటిని. ఆక్రమము యొక్క ప్రశాపము దాని థాగోళిక సరివుద్దులదాటి పయనించి యొండుటచే, యూ ఉత్తరముల నకశ్చ సంఖ్య పెరుగుసాగినది. అవి గుజరాతీలో ప్రాయబడినవి. వానిని ఇంగ్లీషు, హిందీ, తదితర దేశభాషలలోనికి అనువాదము చేయవలెనని ప్రజలు కోరిరి. శ్రీ వాళ్లి దేశాయ్ దాదాపు పరిపూర్ణమైన అనువాదము చేసిరి; కానీ యూ నిర్వంధములో నాకు కొంతవరకు తీరికయన్నదని చూచి పునర్విష్టమర్చ చేయుటకు నాకు పంపిరి. నేను దానిని చదివి నాకు నచ్చిన రీతిగా, నా అభిప్రాయము వ్యక్తమగునటుల చాల చోట్ల మార్పులు చేసితిని. అంగ్లపాతకుల కొఱకు నేను తిరిగి ప్రాయవలసివచ్చిన, సంపూర్ణముగా కొత్త విషయము ప్రాయవలసియండును. నేను 1980 లో ఆక్రమ వాసులకు వ్యక్తపరచిన అభిప్రాయ వై ఖరియే ఆ పాతకునకుగూడ ఉండాలి. అందువలన అనలు చర్చలో చాల తక్కువ మార్పులు చేసినాను.

యరోడా సెంట్రల్ క్లై

6 మార్చి 1982

ఎమ్. కె. గాంధి

విషయ సూచిక

---

1. సత్యము	...	1
2. అహింస	...	5
3. బ్రహ్మాచర్యము	...	10
4. అస్యాదము	...	15
5. ఆస్తీయము	...	21
6. అవరిగ్రహము	...	26
7. అథయము	...	30
8. అస్పృశ్యతా సివారణము	...	34
9. కాయకప్పము	...	38
10. సర్వధర్మ సమానత్యము	...	42
11. సర్వధర్మసమావము	...	46
12. చినయము లేక సముత	...	50
13. స్వదేశిక్రతము	...	55
14. స్వదేశిక్రతము	...	55
15. ప్రతముల ఆవశ్యకత	...	60
16. యజ్ఞము	...	65
17. యజ్ఞము	...	68

సత్య ము

మన సంస్కృత్యుక్క మూలమే సత్యాగ్రహము—అనగా సత్యనిష్ట. కావున మొల్లమొదట నేను సత్యమును గురించి వ్రాసెదను.

సత్యశబ్దము ‘సత్త’ అను ధాతువునుండి ఏర్పడినది. సత్తనకు ఉండునది లేక అన్ని త్వము గలది అని అర్థము. సత్యము తప్పి ఉండునది ఇంకేదియులేదు. పరమేశ్వరుని నిజ మైన పేరు ‘సత్త’ అనగా సత్యము. అందుచేత పరమేశ్వరుడు సత్యమునులకంటే సత్యమే పరమేశ్వరుడనుట ఎక్కువ తగి యండును. పాలించు రాజులుగాని, నడుపు సర్దారులుగాని లేకుండ మన వ్యవహారములు కొనసాగజాలను. అందువల్ల పరమేశ్వరునకు, రాజులకు రాజు మొదలైన పేస్త ప్రచార ములో ఉన్నవి. అని ముందునకు కూడ ఉండగలను. కాని లోతుగ ఆలోచించినచో ‘సత్త’ లేదా సత్యమే పరమేశ్వరు నకు సరియైన పేరు. అర్థమును పూర్తిగ ప్రకటించునది కూడ అధియే.

సత్యమునుచోట జ్ఞానము అనగా శుద్ధజ్ఞానము తప్పక ఉండును. సత్యము లేనిచోట పరిశుద్ధజ్ఞాన ముండజూలడు. కావుననే ‘సత్త’ అను ఈశ్వరుని పేరుతో ‘చిత్త’ (అనగా జ్ఞానము) శబ్దము కూడ అంటిఉండును. సత్యమైన జ్ఞాన ముండుచోట ఆనందముందుట తప్పదు. శోకము ఉండననే ఉండజూలడు. సత్యము శాశ్వతమైనందువల్ల ఆనందము

కూడా శాశ్వతముగా ఉంచును. అందుచేత ఈశ్వరుని ‘సచ్చి దానంద’ మన పేటుకోర్కె కూడ మనము తెలిసికొందుము.

ఈ సత్యమును ఆరాధించుటకొరకే మన జీవితములు. మన కార్యకలాపము లన్నియు అందుకొరకే. మన శ్యాసో చాచ్యసములు కూడ అందుకొరకే. ఇస్తు చేయుట నేర్చిపిచిమ్మట ఇతర నియమము లన్నియు సహజముగ నే-పే-తే-త్రమ పడుండగనే మన వశములోనికి వచ్చును. వాటిని పాలించుటకూడ సులభముకావచ్చును. సత్యమును నడలి ఇంకే నియమమునైనను సరిగా పాలించుట అశక్యమైన పని.

సాధారణముగ- సత్యమును చెప్పటానే సత్యముయొక్క అర్థమనుకోనెదరు. కావున నేనీ శ్థితమును ఆ అర్థములో గాక విశాలార్థములోనే ప్రయోగించినాను. ఆ అర్థములో సత్యమన- మనోవాక్యాయ కర్మలలో సత్యముగ నుండుటయే. యావత్తు జ్ఞానము సత్యములోనే ఇమిడి ఉన్నదని సైన నేను చెప్పినాను. కావున సత్యమును సంపూర్ణముగ తెలిసికొనువానికి తెలిసికొనవలసిన దేదియు జగత్తులో మిగిలి ఉండదు. దాసిలో ఇమిడి ఉండనిది నేత్యము కాదు. జ్ఞానము కాదు. అట్టి దానివల్ల నిజమైన ఆనందమెట్లు లభించగలదు? ఈ ఒరపిడి రాతిని ఉపయోగించుటను మనము నేర్చికొనినచో- చేయదగినపని ఏదో చేయరానిదేదో, చూడవలసినదేదో, చూడరానిదేదో, చదువవలసినదేదో- చదువరానిదేదో తెలిసికొనుటలో ఆలస్య ముండజాలదు.

పరసువేదివంటి, కామధీనవు వంటి ఈ సత్యమును బడయుటటను ప్రశ్నకు- “అభ్యసము వల్లను, వై రాగ్యము వల్ల”నని భగవానుడు జవాబు చెప్పినాడు. అభ్యసమనగా సత్యములో కలిసిపోవుటయే. దానియందే తక్క అస్యవస్తు వులయేడ అత్యంతమైన ఉదాసీనత కలిగియండుటయే వై రాగ్యము. అప్పటికిని ఒకరికి సత్యమైనది ఇంకొకరికి అసత్యముగా కనుపించవచ్చును. కాని దాని విషయమై భాధపడవలసిన పనిలేదు. ప్రయత్నము పరిస్థితమైనదైనచో- అణ్ణు భిన్నములుగా కనబడు సత్యములన్నియు కూడ ఒకే చేటు రొయిక్క అసంఖ్యాకములును, భిన్నములును అయిన ఆకులవలె గన్నించగలవు. ప్రతి మనిషికిని పరమేశ్వరుడే వేరే రుగ కనబడుటలేదో? అయివను ఆయన ఒక్కడే అని మనమెరుంగుడుము. కాని సత్యమే పరమేశ్వరుని పేరైనప్పాడు- ఎవరికి ఏది సత్యమని తోచిన దాని ప్రకారము నడచుకొనుటలో తప్పేమి లేదు. అంతేకాదు. అట్లు నడచుటయే వారికర్తవ్యము. అందులో పొరపాటున్నచో కూడ- అది తప్పకుండ దిద్దుభాటు కాగలదు. సత్యస్వేషణలో తపశ్చర్య ఇమిడి యున్నది. తపశ్చర్య అనగా కష్టసహనమే. ఒకప్పుడు ఆ కష్టసహనము చావునకు దారితీయవచ్చును. అందుచేత అందులో స్వార్థమను వాసనకూడ ఉండజాలదు. నిస్వార్థమైన అట్టి సత్యస్వేషణలో బడినవాడెవ్వు- తుదివరకు తప్పుదారిలో పోవుట సేటివరకు జరుగలేదు. త్రైవతపిన్, తిరిగి, ఎడుకు డెబ్బులుతిని, తిరిగి సరియైన మాన్ములో నడకసాగించగలదు.

సత్యమును ఆరాధించుటయే భక్తి. మరి భక్తి అన్ననో నిత్యము ప్రాణార్పణ చేయుటకు సిద్ధముగ నుండుటయే. పరమేశ్వరుని కడకు పోవుమాన్న మదియే. అందులో పిరికీ తనమునకు తావులేదు. దానిలో ఓటమి అన్న వస్తువేదియు లేదు. హృత్యుశ్వద్వారా అమృతశ్వమునకు పోవు మంత్ర మది.

మనమిష్యమ దాదాపుగ అపింసయొక్క— పొలిమేరకు చేపాము. దాని ఏమయమై వచ్చేవారము విచారించేదను.

ఈ సందర్భములో మనము— హరిశ్చంద్రుడు, ప్రస్తుత దుకు, శ్రీరామచంద్రుము— ఇమాన్ (మతగురువులు) హన్స హంసేనులు, కైల్స్ స్తవభక్తులు మొదలగు హారి జీవితములను గురించి యోచించుట చాల మంచిది. వచ్చేవారము వరకు పిన్నలు పెద్దలు, శ్రీలు స్తరుములు అందరును కూడ నడ చుచు, తిమగుచు, లేచుచు— కూర్చునుచు, తినుచు— త్రాగుచు, ఆశుచు— పాడుచు వేయేల అన్ని వేళల ఈ సత్యమునే జపించుచు రాత్రి నిర్గులమైన నిద్రపోవుచుండినచో ఎంత శాగుంసును. సత్యరూపిమైన ఈ పరమేశ్వరుడు నా పాలిటికి చింతామణి మైనాడు. అందరికిని కూడ ఆయన అణ్ణుయగుగాక.

అ హింస

సత్య, అహింసల మార్గము ఎంతస్నాటిమైనవో అంత ఇర్కె నదికూడ. కత్తి మొనమిాద నడచుట వంటిది. చూపు చెనర్సిక, మెలకువతో దొమ్మరివాడు నడిచిపోవు త్రాటి కంటే కూడ సత్య, అహింసలనే త్రాదు సన్మమైనది. కొంచెము పొరబడినచోచాలు — క్రిందబడుటయే జరుగుచు. అనుక్ఱము సాధన చేయుటవల్ల నే దాని దర్శనము లభించ గలదు. కాని ఈ శరీరముతో సత్యమును సంపూర్ణముగ దర్శించుట సంభవముకాదు. దాని విషయమై కేవలము. ఉపాంచుకొనగలము. తుణభంగురమైన ఈ దేహముద్వారా శాశ్వతమైన ధర్మమును సాక్షోత్కృతింప జీసికొనుట అసంభవము. కావున తుదకు శ్రద్ధలేక నమ్మకముమిాదనే మనము ఆధారపడవలసి ఉండును.

ఈ కౌరణమువల్ల నే జీజ్ఞాసుపు అహింసను అండగా తీసికొనవలసి వచ్చినది. తన మార్గములో వచ్చు సంకటము లను సహించుటయో లేక వాటిలో నాశనము చేయవలసిన వాటిని నాశనము చేసికొనుచు ముందునకు సాగిపోవుటా అన్ని ప్రశ్న జీజ్ఞాసువు నెదుర్కొనినది. నాశనము చేసికొనుచు పోయినచో—ముందునకు సాగిపోవుటకు బదులు ఏక్కడివాడు అక్కడనే ఉండిపోవుట జరుగుచున్నదని అతడు తెలిసి కొనాపుడు. సంకటములను సహించినచో ముందునకు సాగిపోవచ్చనని గ్రహించినాడు. అంతేగాక తాను వెదకుచున్న

సత్యము బైట లేదని లోననేగలదని— మొట్టమొదట తాను చేసిన నాశనమువల్ల తెలిసికొన్నాడు. అందుచేత నాశనము నకు పూనుకొన్నుకొలది తొను వెనుకబడిపోవు చున్నానని సత్యము తనకు దూరమగు చున్నదని ఆతడు గ్రహించినాడు.

దొంగలు మనలను శాధించినప్పుడు వారినుండి తప్పించుకొనుటకు మనము వారలను దండించెనము. అందు నల్ల వారు మనలను వదిలిపోవుట తప్పక జరుగును. కాని మనలను వదలి వారు ఇంకొక చోటునకు పోయి కన్నము వేయుదురు. ఆ ఇంకొకచోటునున్నవారు కూడ మననంటి వారలే గదా! దొంగలు మనము వదల్చుకొని మననంటి వారైన ఇంకొకరిమింద్రియాగించితిమన్నమాట. మనము చేసినదానివల్ల దొంగల సమస్య పరిష్కారింపబడలేదని దీని కర్థము. దొంగ, దొంగతనమే తన పనిగా పైటుకొనుటనల్లి, దొంగలచాధ పౌచ్ఛిపోవును. అందుచేత దండించుటకండు దొంగలచాధను సహించుటయే మంచిమార్గము. దానివల్ల దొంగకు బుధిరావచ్చును. అతని శాధను సహించుటవల్ల దొంగ మనకంటే భిన్నమైన వాడెవ్యాఖ్యా కాదని మనకు తెలిసివచ్చును. మనకు ఎల్లరు బంధువులే. ఎల్లను స్నేహితులే. కావున వారిని శిక్షించవలసిన అవసరములేదు. కాని వారి శాధను సహించి ఉఱుకొనుట చాలదు. అందువగ్గి పిలికితనము రాగలదు. ఈ ఆలోచనవల్ల దొంగలపట్ల మనకు గల ధర్మము మనకు గోచరమగును. దొంగను మనము పోదరునిగనో బంధువునిగనో ఎంచినచో, ఆతనిలో మన మా

భోవమును రేకెత్తించవలెను. అతనిని మనవానిగ చేసికొను
టకు తగిన ఉపాయములను మనము కనుగొనునంతవరకు
అతనిబాధను సహించుటకు మనము సిద్ధముగ నుండవలెను.
ఇదే అహింస చూపించు మార్గము. నీనివల్ల ఉత్తరోత్తర
మనము ఎక్కువ దుఃఖమును సహింపవలసివచ్చును. తద్వారా
అథండ ఘైర్యమన్న నేమిటో గ్రహించుటలో మనకు మంచి
శిక్షణ లభించగలదు. ఈ మార్గమునవలంబించినచో చివరకు
దొంగ సాసుకారు కాగలడు. సత్యమును మనమిదివరకటి
కంటె ఎక్కువ స్వప్తముగ దర్శింపగలము. ఈ రీతిగ పోయి
నచో జగత్తును మన బుత్రముగా చేసికొనుట నేర్చుకొనె
దము. ఈశ్వరమహిమను, సత్యమహిమను అధికముగ తెలిసి
కొనగల్లదుము. సంకటములను సహించుటవల్ల శాంతి సౌఖ్య
ములు వృధికాగలవు. ఘైర్యసాహసములు కూడ వృధికా
గలవు. శాశ్వతములైనవాటికిని, అశాశ్వతములైనవాటికిని
మధ్యగల భేదమును బాగుగ గుర్తించగలుగుదుము. కర్తవ్య
కర్తవ్యముల వివేకము మనకు కలుగును. గర్వము కరిగిపో
వును లేక నశించిపోవును. నమ్రత ఎక్కువగును. పరిగ్రహ
బుధి దానంతట డే తగ్గిపోవును. చేహములో నింజియున్న
మైల దినదినమునకు తగ్గిపోవుచుండును.

ఈ అహింస- ఈనాట మన దృష్టిలో ఉన్న లేక
మన మనకొనుచున్న అహింసవంటిది కాదు. లేక సూల
మైన వస్తువువంటిది కాదు. ఎవ్వరిని కొట్టగూడదు, చంప
గూడదన్నది కూడ అహింసలో భాగమే. కాని చెడుతలంపు

కూడ హింసే. తొందరపాటు హింసే. మిథ్యాభావణను కూడ హింసే. ద్వేషము హింసే, ఎవ్వరికైన చెపుగోరుట హింసే, లోకమునకు అవసరమైన వస్తువులను స్వాధీనమూలో ఉంచుకొనుటకూడ హింసే. కాని మనము తిను తిండిపూడు లోకమునకు అవసరమైనదే. మనము నిలుచుండుచోట ఉన్న వందలకొలడి సూక్ష్మజీవులు మన పాదముల క్రిందబడి నలిగి పోవుచున్నని. మనము నిలిచిఉండు చోటు ఆ సూక్ష్మజీవుల దే. అయిన గతివి? మనము ఆత్మహత్య చేసికొనవలసి నదేనా? దానివల్ల కూడ లాభములేదు. మన ఆహాచనలలో మనము దేవస్తుక్కిని వదలినచో తుదకు దేవము మనలను వదలిపోవును. మోహరహితమైన ఈ స్వరూపమే సత్యానారాయణము. ఈ సత్యానారాయణ దర్శనము ధైర్యము వీడిన దౌరుకదు. ఈ దేవము మనది కాదనియు, ఇది మనవన్న తాకట్టిపెట్టబడిన వస్తువనియు గ్రహించి, దీనిని ఉపయోగించుకొనుచు మనము మండుకు సాగిపోవలెను.

ఈ విషయమును అందరకును సులభముగ అర్థమగు నట్టు సేను ప్రాయకోరినాను. కాని కలినమైపోయినది. అయినను, అహింసను గూర్చి ఏ మాత్రమైన ఆలోచించినవారి కెవ్వరికైనను దీనిని అర్థము చేసికొనుటలో ఏ విధమైన కష్టము కలుగజాలదు.

అహింస వినా సత్యాస్వేషణ అనంభవమని మాత్రము అందరును తెలిసికొనవలెను. సత్యాహింసలు నాటముయొక్క

రెండు ప్రక్కలవలె, గుండ్రని లోహాసు బిశ్వమొక్క రెండు
వైపులవలె, పదుగు పేకలవలె ఒకదానితో ఒకటి విడానీయ
రానంతర కలిసిపోయినవి. ఆ రెండు ప్రక్కలలో దేనని
క్రిందదనవలెనో, దేన్నని మించదనవలెనో ఎవ్వు చెప్పగలయి?
అయినప్పటికిని అహింస సాధనముగను, సత్యమును
సాధ్యము అనగా సాధింపవలసిన దానిగను అంగీకరింప
వలెను. సాధనము మన చేతిలోని విషయము. అందుచేతనే
అహింస పరమధర్మముగ చెప్పబడినది. సత్యమే పరమేశ్వ
రుడు. కావున మనము సాధనము విషయమై ఆలోచించు
చుండినచో ఏదో ఒక రోజున సాధ్యముమొక్క దర్శనము
గావింపగలము. ఇంతమాత్రము నిశ్చయించుకొను టన్న
జగత్తును జయించుటయే. మన మార్గములో ఎన్ని సంకట
ములు వచ్చిపడినను, శాహ్యదృష్టికి లేక లోకమునకు మన
మెన్ని మారులు ఓడిపోయినట్లు కనపించినను, మనము
మాత్రము— “సత్యమే ఉండునది. అది ఒక్కటే ఉండునది.
అది ఒక్కటే పరమేశ్వరుడు. దానిని సాక్షౌత్స్థ-రింపజేసికొను
టకు ఒక్కటే మార్గము. ఒక్కటే సాధనము. అదియే
అహింస. దాని నెన్నటికిని వదలిదెట్టము. సత్యస్వరూపుడైన
వి పరమేశ్వరునిపేర ఈ ప్రతిష్ఠ చేసితిమో ఆ పరమేశ్వరుడే
దీనిని పాలించుటకు వలయు బలమును మాకు ప్రసాదించగాక”
అన్నదానినే ఏకైక మంత్రముగ భక్తి విశ్వాసములంగో
జసించుండవలెను.

3

బ్రహ్మ చర్య ము

మన ప్రతములలో మూడవది బ్రహ్మచర్యము. ఆలోచించి చూచినచో మిగిలిన ప్రతము లన్నియు వాస్తవమునకు సత్యప్రతమునుండియే ప్రభ్యమన్నవి. ఆ ప్రతములను పాలించుట మూడ దాని కొరకే. సత్యమును వరించిన మనష్యాసు దానినే ఉపాసన జేయును. దానిని తప్ప ఇంకే వస్తుప్పనైననూ ఉపాసన జేసినచో అతషు వ్యభిచారి కాగలడు. అట్టిచో మనోవికారముల నాచాధించుటకెళ్లు పొసగును? తన ప్రపన్చ తుల నన్నటిని లేదా తన కార్యకలాపముల నన్నంటిని సత్యసందర్శనము కొరకే వినియోగించువాడు సంతానోత్పత్తి కార్యములో గాని లేదా సంసారమును వడపుటన్న జగడములో గాని ఎల్లు పడగలడు? భోగవిలాసముల ద్వారా సత్యసందర్శనము గావించిన వాని ఉదాహరణము ఒక్కటి కూడ సేటి వరకు మన మేరుగము.

అపొంసాప్రతమును పాలించు విషయమే మన మాటలో చించినచో బ్రహ్మచర్యలులేనిదే అది కొనసాగజాలము. లేదా సాధ్యముకాజాలదు. ఒక పురుషుడు ఒక శ్రీకిగాని, లేదా ఒక శ్రీ ఒక పునుషునకుగాని తన ప్రేమనంతమ అరిపుంచినచో ఇతరులకిచుటకు వారిరువ్వరివద్ద ఏమి మిగిలిఉండును? అట్లు అరిపుంచుకొనుటన్న ముందర మేమిద్దరము, మింతర్యాతనే ఖిగిలిన ప్రపంచమని గదా అర్థము. పతిప్రతయైన శ్రీ భర్తకొరకును, పతీప్రతుడైన పురుషుడు భార్య

కొరకును సర్వస్వమును అర్పించుటకు సిద్ధముగా ఉండ వచ్చును. కాని దానివల్ల సర్వివ్యాప్తమైన ప్రేమను అనగా విశ్విపేమను పాలించుట జుగబాలదు. తమదనుకొనుచున్న కుటుంబమైకటి వారి కేర్పుషుండుటవల్ల వాను సృష్టినంతము తమ కుటుంబముగా గావించుకొనలేదు. వారి కుటుంబము ఎంతవ్యాధి అగుచుండునో విశ్విపేమనుండి వారంత దూర మగునుందురు. దీనికి ఉదాహరణములు ప్రపంచ మంతుచు మనము చూచుచునే ఉన్నాము. అందుచేత అభోంసాప్రసత మును పాలించునాము వివాహమును జేసికొనజాలడు. వివాహా బంధనము లేకుండ వికారములను తృప్తిగా ఎంచుకొను ప్రస్తుకి తాపే లేదుగదా?

అట్లయిన వివాహము చేసికొనినవారి గతి ఏమి? సత్య దర్శనమున్నది నారికి లేనేలేదా? సర్వసమర్పణము వారెన్నా టికిని చేయజాలరా? దీనికాక ఉపాయమున్నది. అది వివాహాతులుకూడ అవివాహాతులుగ వ్యవహారించుతే. ఈ విషయములో ఇంతకు మించిన మార్గమింకొకటి నాకు కనుపించ లేదు. అట్టి స్థితిని నుచి చూచినవాడు దాని విలువను గురించి సాక్ష్యమియగలడు. వివాహాతులు అవివాహాతులుగ వ్యవహారించు ఈ ప్రయోగము సత్ఫలితముల నిచ్చునట్టినని బుజు వైనదని చెప్పవచ్చును. వివాహాతులైన త్రీ పురుషులు ఒండొరులసు సోదరీసోదరులుగ భావించుకొన సాగినచో వారన్ని చిక్కులనుండి బయట పసుదును. టోకములోగల త్రీ లందరు తల్లులన్న లేదా అక్క చెల్లెండ్రున్న లేదా

పుత్రుకలన్న భావమే మనుష్యుని ఒకేసారి ఉన్న తస్థితికి తీసి
కొనపోగలిగి, బంధవిముక్తిని చేయగల మార్గము కాగలదు.
దీనివల్ల భార్యాభర్తలకు పోవునదేదియులేదు. అందులకు
బములు వారిపెట్టుబడి చెరిగిపోవును. వారి కుటుంబము పెద్దదై
పోవును. మనోవికారము లనే మైలను లాగిపేయుటవల్ల, నిజ
మైన ప్రేమ వృద్ధిజెందును. వికారములు పోవుటచే ఒకరి
నేవ ఇంకొకరు బాగుచేయగలుగుదురు. ఒకరితో ఒకరు
కలహించుటకుగల అవకాశములు తక్కువైపోవును. స్వాధ
పరమైనట్టి, ఒక వ్యక్తిమిాద ఆధారపడినట్టి ప్రేమలో కలహ
ములకు ఎక్కువ అవకాశముండును.

ప్రభావమైన ఈ విషయమును తెలిసికొని హృదయ
స్థము గావించుకొన్న పియ్యటు బ్రహ్మచర్యమువల్ల కలుగు
పీర్యలాభాదిశారీకలాభములు అప్రభావములైపోవును. తెలి
సియే భోగవిలాసములకొరకు పీర్యమును నష్టముచేసికొని శరీర
మును నిస్సారముచేసికొనుట ఎంతమూర్ఖత? శారీరిక మానసిక
శక్తులను వృద్ధిచేసికొనుటకే పీర్యము. అట్టి దానిని విషయ
భోగములకొరకు ఉపయోగించుట నిశ్చయముగ దానిని
దురుపయోగము చేయుటే. ఇట్టి దురుపయోగము అనేక
రోగములకు మూలమైపోవును.

ఇట్టి బ్రహ్మచర్యమును మనోవాక్యాయ కర్మల అనగా
త్రికరణస్థిగ పాలించవలెను. ప్రతముల విషయములో
మనము ఈ సంగతినే బాగుగ గ్రహించవలెను. దేవమును

వశము నందుంచుకొనునట్లు కనబసుచు, మనస్సులో వికార ములను పోషించుకొనువాడు. మూర్ఖుడని— మిథ్యాచారి యని గీతలో చెప్పబడేను. మనస్సులో వికారముల నుండ నిచ్చి, శరీరము సణచిపెట్టుటకు ప్రయత్నించుటవల్ల హోని కలుగునన్న సంగతి మన కండరకు అనుభవములో నున్న మాటలే. మనస్సున్న చోటికి శరీరముకూడ చివరకు లాగు కొనిపోబడ కుండ ఉండజాలదు. ఇక్కడ ఒక భేదమును తెలిసికొనుట అవసరము. మనస్సును వికారముల వశము గానిచ్చుట ఒకమాట, మనస్సు దానంత టదే, మన కిష్టము లేకున్నను బలాత్మారముగ వికారముల పొందుచుండుట రెండవ మాట. ఈ వికారములకు లోనగుటలో దానికి దానికి మనము సహాయము చేయకుండినచో తుదకు జయము మనదే. శరీరము మన వశములో ఉండునుగాని మనస్సు ఉండడన్న సంగతి ప్రతి త్యాగము మన కండరకును అనుభవ ములో నున్న సంగతే. అందుచేత శరీరమును వశమునం దుంచుకొని మనస్సును వశము జీసికొనుటకు నిరంతము ప్రయత్నించుచుండినచో మన కర్తవ్యమును మనము పాలించినట్లే. మన మనస్సునకు మనము లొంగిపోయినవెంటనే మన మనః శరీరముల మధ్య జగడము ప్రారంభము కాగలదు. దాని వల్ల మిథ్యాచారమునకు అంకురార్పణ జరుగగలదు లేక కాగలదు. కాని, మనోవికారములను నిగ్రహించుచుండి నచో మన మనః శరీరములు రెండును తుడకు కలిసిపోవుట జరుగుదని చెప్పవచ్చును.

బ్రహ్మచర్యమును పాలించుట చాల కతినమే గాన దాదాపు అసంభవమని లోకములో ననుకొందురు. బ్రహ్మచర్యమునకు చాలా సంకుచితమైన అర్థమును గ్రహించుటి అట్లనుకొనుటకు కారణమని విచారించినమీదట ఉలియు చున్నది. జనసేంద్రియ వికారమును నిరోధించుటమాత్రానే బ్రహ్మచర్యవ్రతమును పాలించుటగా అంగీకరింపబడెను. నా అభిప్రాయములో ఈ అర్థము లేక వ్యాఖ్య అసంశ్యార్థమే గాక పొరపాటుతో గూడినది. విషయములను అనగా సరైం డియములను నిరోధించుటి బ్రహ్మచర్యమూ. మిగిలిన ఇంద్రియములను ఇష్టము వచ్చినట్లుగ తెఱగనిచ్చును ఒక్క—జనసేంద్రియమును నిరోధించుటకు ప్రయత్నించువాడు నిశ్చయముగ. నిష్టల ప్రయత్నము చేయుచున్నాడు. చెన్నఱళో వికారస్తమాటలను వినుచు, కండ్లతో వికారములు పుట్టించు నస్తువులను మాచుచు, నాలుకతో వికారోక్తేజకమ్మలైన వస్తువులను రుచి మాచుచు, చేతులతో వికారములను ఉడ్డేక పరచు వస్తువుల నంటుచు— జనసేంద్రియమును నిరోధించ గోరుట నిష్పలో చేయివెట్టి— అది కాలకుండ ఉంచుటకు చేయు ప్రయత్నము వంటిది. అందుచేత జనసేంద్రియమును నిరోధించుటకు నిశ్చయించుకొనువారు, మిగిలిన ఇంద్రియములను వికారములనుండి నిరోధించుటకు నిశ్చయించుకొనవలెను. బ్రహ్మచర్యమునకు సంకుచితమైన వ్యాఖ్యచేయుట వల్ల లేక అర్థముచెప్పటపల్ల చాల హోని కర్మినదని నా కెప్పాడు ననిపించుచుండును. మనము సర్వేంద్రియములను సమాన

ముగ వశము గావించుకొనటకు అభ్యసించుట మొదలుపెట్టి నచో జనసేవాదియమును వశము గావించుకొను ప్రయత్నము త్వరగా సఫలము కాగలదని నిశ్చితమైన నా మతమూ నా అనుభవముకూడ అదే. వీటిలో ముఖ్యమైనది స్వాదేంద్రియము— అనగా జిహ్వాయిచి. అందుచేతనే మన ఆశమ ప్రతముల్లో దాని సంయమమునకు— అనగా ఆస్వాదనమునకు వేచే లేక ప్రత్యేకస్థాన మొసంగిలిమి. దానివిషయమైన వచ్చే వారము పార్టీసెదను.

బ్రహ్మచర్యముయొక్క మూలార్థమును మనమందరమును జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. బ్రహ్మచర్య అనగా బ్రహ్మయొక్క అనగా సత్యముయొక్క అన్వేషణలో చర్య—అనగా తత్సంబంధమైన ఆచారములేక ఆచరణ. ఈ మూలార్థము నుండి సర్వేంద్రియ సంయమ రూపమైన విశేషార్థము పుట్టుచున్నది. కేవలము జనసేంద్రియ నిగ్రహమునట్టి అసంపూర్ణమైన అర్థమును మనము మరచిపోవలెను.

4 ఆ స్వాద ము

ఈ స్వతము బ్రహ్మచర్యమునకు చాల సన్నిహిత సంబంధముగలది. నా అనుభవము ప్రకారము ఈ ప్రతమును పాలించుటలో సమర్థులైనవారికి జనసేంద్రియ నిగ్రహము పూర్తిగ సులభమైపోవును. సాధారణముగ దీనికి ప్రతము

లలో ప్రత్యేకస్థాన మియ్యబడచు. స్వాదమును అనగా రుచిని మహామునివరులే జయించలేకపోయినారు. కావుననే దీనికి ప్రత్యేకస్థాన మియ్యబడలేదు. కానీ ఇదినా ఉంహా మాత్రమే అది సరియైనను కాకున్నను ఈ ప్రతమునకు మనము ప్రత్యేకస్థాన మొసంగినాము. అరండుచేత దీని విషయమై ప్రత్యేకముగ విచారించుట చాల ఉచితముగా ఉండును.

అస్వాదమును దానికి అర్థము- స్వాదమునకు అనగా రుచికి- జిహ్వకు ప్రాధాన్య మియ్యకుండుటయే. ఔషధమును సేవించునప్పాడు అది స్వాదిష్టమైనదా (అనగా రుచియైనదా) అన్న ఆలోచనలేవండ, శరీరారోగ్యమునకు దాని అనవరమును గుర్తెరింగి- ఉచిత ప్రమాణములో దానినెన్నీ సేవించెదమో అల్సై అన్నము విషయములో కూడ మనము యోచింపవలెను. ఇక్కడ అన్నమనుమాట మనము తిను పదార్థము లనిన్నింటికిని వర్తించును. లేదా సమస్త ఖాద్య పదార్థములకును వర్తించును. అందుచేత పాలు పండ్లు కూడ దానిక్రిందకు వచ్చును. మందును తీసికొనవలసినదాని కంటె తక్కువ ప్రమాణములో తీసికొనినచో లాభమెన్నీ కలుగదో లేదా తక్కువ లాభము కలుగునో- అథిక ప్రమాణములో తీసికొనినచో హాసి ఎట్లు కలుగునో అల్సై అన్నము విషయములో కూడ జరుగును. కావున స్వాదము తొరకు వ్యాప్తిన వస్తువును రుచి చూచుటగాని తినుటగాని ప్రతిభంగము క్రిందకు వచ్చును. స్వాదిష్టమైన లేక రుచికరమైన

పదార్థమును ఎక్కువ ప్రమాణములో తినుటవల్ల వ్రతభంగమనాయాసముగ జరిగిపోవును. ఏదైన వస్తువుయొక్క రుచిని ఎక్కువ చేయుటకుగాని, మార్పుటకుగాని, లేదా అరుచిని లేక దుచిని తగ్గించుటకుగాని ఉప్పును కలుపుకొనుట కూడ వ్రతభంగము క్రిందకు వచ్చునని దీనివల్ల మనకు స్పష్టముగా తెలియుచున్నది. కాని మనుష్యునకు ఒకనియమిత పరిమాణములో ఉప్పు అవసరమని మన మొదుగుదుము. కౌశున అంత మాత్రమే ఉప్పు కలిపినచో దానివల్ల వ్రతభంగము కాదు. ఏదైన వస్తువు శరీరపోషణకు, వాస్తవమునకు అవసరము కానపుటికిని- అది అవసరమని భావించి- మనస్సును శోసప్పుచ్చుకొని, దానిని తీసికొనుట మిథ్యాచారము క్రిందకు వచ్చును.

ఈ దృష్టితో విచారించినచో- మన శరీరపోషణకు అవసరము లేనందువల్ల వదలిపెట్టవలసిన వస్తువుల జాబితాలో చేరవలసిన వాటి నెనిఱంటిని మనము తీసికొనుచున్నామో మనకు తెలియగలదు. ఈ విధముగ అవసరములేని ఆ వస్తువుల ననిఱంటిని అనాయాసముగ త్యజించిన మనుష్యుని వికారములు శాంతిచెందగలవు. “జిహ్వ అనేక రుచులను గోదును- పొట్ట అనేక ఆటలాడించును. లేదా వేషములు వేయించును” అన్న లోకోక్తులలో గొప్ప అర్థము ఇవుడియున్నది. ఈ విషయమై చాలా తక్కువ పరిశోధన లేక విచారణ జరిగినది. అందుచేత ఈ వ్రతమును దృష్టియందుంచుకొని ఎట్టి ఆశారమును కైకొనవలెనో తేలుచ్చుకొనుట ఆవశ్యకమైనది.

చిన్నప్పటిసుండి తల్లిదుండ్రులు అర్థములేని గారాబము చేసి పిల్లలకు పలువిధమ్మలైన రుచులను అలవాటుచేసి వారి ఆరోగ్యమును పాడుచేయుచుందురు. అంనుచేత పెద్దవాడైన తావ్త ఆ పిల్లలు ఆరోగ్యదృష్టి చూచిన రోగులుగను, రుచులదృష్టి గాంచిన మహావికారులుగను కనబడుచుందురు. దీని దుష్టలితములను అనుగదుగునకు మన మనభించుచునే ఉందుము. అనవసరమైన ఖర్చులలో పశుదుము. డాక్టర్ చుట్టును వైద్యుల చుట్టును తినుగుచుందుము. శరీరమును ఇందియములను వశమునం చుంచుకొనుటకు బములు నాటికి బానిసలమైపోయి అంగవిష్ణుములక్కింద జీవితములను గడపుచుందుము. రోగములేని ప్రమాదుని ఒక్కనినైన తాను చూడలేదని అనుభవజ్ఞుడైన ఒక వైద్య డనినాడు. తుచిలోభములో ఏమాత్రము పడినను శరీరారోగ్యముకొరకు ఉపవాసము చేయుట తప్పనిసరి యగుచుందును.

ఈ విధమైన నా భావములను చూచి ఏవ్వరు భయపడ్డ నక్కరలేదు. అస్వాదప్రతము ఎంత భయంకరమైనదో అని దానిని వదలిపెట్ట నవసరములేదు. ఏదైన ప్రతమును పూనుటకు అర్థము ఆ పూనుకొనిన సమయమునుండి దానిని పూర్తిగ పాలించుటకు పూనుకొంటిమని కాదు. ప్రతమును పూనుటకు అర్థము దానిని సంపూర్ణ రూపములో పాలించుటకు త్రికరణశుద్ధిగను, వాస్తవముగను, యూవజ్ఞవితము దృఢ ప్రయత్నము చేయుట అని. ఒక ప్రతము కరిమైనదైనచో

నిర్వచనములో దానిని సులభము గావించుకొని మనలను మనము మోసము చేసికొనరాదు. మన వీలుకొరకు ఆదర్శ మును తగ్గించి వేయుట అసత్యమగును. మనము పతనమై పోవుట జరుగును. ఆదర్శమును సరిగ్గ తెలిసికొని-అది ఎంత కతినమైనదైనను దానిని పొందుటకు లేక చేరుటకు ఏకాగ్ర చిత్తముతో ప్రయత్నించుకే పరమార్థము - పురుషార్థము. పురుషశబ్దమునకు నరుడని ఆర్థము చెప్పక - దాని మూలార్థమును గ్రహింపవలెను. పురుషుడనగా శరీరములో నుండు వాడని మూలార్థము. ఈ ఆర్థమును తీసికొన్నాచో పురుషార్థమును శబ్దమును తీస్తి పురుషు లిసున్నరకును వర్తించునట్టు ప్రయోగింపవచ్చును. బ్రికాలములందునను మహావతము అను సంపూర్ణరూపములో పాలించుటయందు సమర్థుడైనవానికి ఊత్తులో చేయవలసినదేఖియు ఉండదను. అతడు భగవంతుడు అతడు మయ్యడు. మనమన్ననో అల్పాలము. ముముక్షు అము. జిజ్ఞాసులము. సత్యాగ్రహాలము. అనగా సత్యము నందు పట్టుదలగలవారము. ఆ సత్యము నన్యేమించు ప్రాణి అందుచేత గీత చెప్పినట్లు, నెమ్ముది నెమ్ముదిగి, విమరశాటులేకుండ మనము ప్రయత్నము చేయుచుండవలెను. అట్లు చేయగ చేయగ ఒకనాడు ప్రభుప్రసాదమూనకు మనము యోగ్యులముకాగలము. అంతట మనలోని విషయవాసన కూడ భస్మమై పోగలదు.

అస్యాదప్రతముయొక్క మహాత్మయును తెలిసికొన్న తర్వాత దానిని పాలించుటకు మనము కొత్తగ ప్రయత్నమై

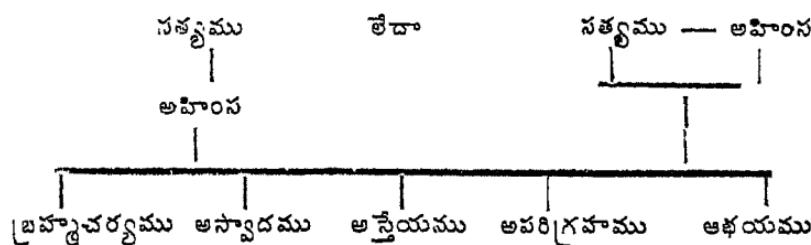
మారంభించవలెను. ఇందులక్కే దినములోని ఇరువుదినాలుగు గంటలు భోజనవిషయమే ఆలోచించుచు కూర్చుండనక్కుర లేదు. కానీ పూర్తిగ సావధానులమై, జాగరూకులుమై ఉంపుట చాల అవసరము. అట్లుండుటవల్ల శరీరపోషణకొనకు మనమేప్పడు తినుచున్నామో—కేవలము రుచికొరకే మనమే ప్పడు తినుచున్నామో కొద్దికాలములోనే మనకు తెలియి గలదు. అది తెలిసిన పిమ్మటు దృఢతాపూర్వకముగ మనమా మన రుచులను తగ్గించుకొనుచు పోవలెను. ఈ దృష్టిలో చూచినచో అస్వాదప్రతము నవలంబించిన వారంనటును కలిసి ఒకేచోట వంటచేయించుకొనుట చాల ససోయకారిగ ఉండ గలదు. అప్పుకు ప్రతిరోజు ఈ దినము ఏమి తిననలెను, వంట ఏమిచేసికొనవలెను అని ప్రతి మనిషి ఆలోచించనటసిన అవసరముండదు. అప్పడు, తయారైన వంటకములో నదలి పెట్టవలసిన దానిని వదలిపెట్టి దానిని భగవత్పుసాదమును కొని, మనస్సులోనైన దానిని విమర్శించకుండగ— శరీరపోషణ ము అవసరమైనంత సంకోషపూర్వకముగ తిని లేచిపోవచ్చును. అట్లు చేయువాడు అనాయాసముగ అస్వాద క్రమమును పాలించగలడు. అందరకును కలిపి వంటచేయునాడు మన భారమును తగ్గించివేయును. మన వ్రతమునకు ఆతడు రక్షకుడగును. రుచిగ ఉండునట్లు చేయు ఉడ్డేశముతో ఆశను దేనిని సిద్ధముచేయరాదు. కేవలము శరీరపోషణకు ఎండ్చును నట్లుగ నే వంటకములను తయారుచేయవలెను. నిజము చెప్పు వలెనన్న ఆదర్శస్థితిలో వంటకముల తయారుచేయటకు

అగ్ని వీలైనంత తక్కువగ ఉపయోగింపలెను లేదా ఉపయోగించనేరాదు. సూర్యరూపమైన మహాగ్నివల్ల సిద్ధమైన వస్తువులనుండియే మనము మన ఆహారపదార్థములను ఎన్నికొనవలెను. ఈ విచారణవల్ల మనమ్ముడు కేవలము ఘలహరియే కావలెనని తేలుచున్నది. కాని ఇక్కడ అంత లోతుగ విచారించ నవసరము లేదు. అస్వాదప్రత మనసేటి? దానిని పాలించుటలోగల కష్టము లేవి? బ్రహ్మాచర్యు ప్రత పాలనతో దాని కెంత దగ్గర సంబంధమున్నది? ఇంతమాత్రమే ఇక్కడ విచారింపవలసినది. ఇంతమాత్రము తెలిసి కాని ఈ ప్రతమును యథాశక్తి పాలించుల కందరును ప్రయత్నింపవలెను.

5

ఆ స్నేయ ముని

ఇప్పుడు మనము అస్నేయప్రతమును గురించి ఆలోచింపవలెను. లోతునకుపోయి చూచినచో అన్ని ప్రతములు సత్యాపింసలనుండి లేదా సత్యము నుండియే బయలువెడలు చున్నాయి. వాటిని ఈ విభముగ చూపింపవచ్చును.

సోరినచో మన మిం క్రమమును ఇంకను ఎక్కున చేయ వచ్చును.

సత్యమునుండి అహింస పుట్టినదనుకొనవచ్చును. లేదా సత్యహింసలను ఒక జత క్రింద చూడవచ్చును. రెండును ఒక్కచే. అయినను నా మనస్స మొదటిదాని తై నే ప్రమేగును. ఆఖరిస్తితి ద్వాంద్వాతీతమైనది. పరమసత్య మొక్కచే స్థిరముగ నుండును. సత్యము సాధ్యము అనగా లభ్యము అహింస సాధనము. అహింసను మన మొదుగు దుము. అయినను దానిని పాలించుట కష్టము. సత్యసూర్య నుండి కేవలమొక అంశమునే మన మొనుంగగలము. చేహా ధారికి అహింసను పూర్తిగ పాలించుట కష్టమైనణ్ణి సంపూర్ణ సత్యమును తెలిసికొనుట కూడ కష్టమే.

అస్తేయమునకు అర్థము దొంగతనము చేయాడనని. దొంగమైనవానికి సత్యము నెరుంగుటగాని లేదా ప్రమథగ్ని మును పాలించుటగాని సంభవము కాదు. అయినప్పటికిని మనమందరమును కూడ తెలిసియో, తెలియకయో, కొద్ది గనో గొప్పగనో దొంగతనము చేయుచుందుము. ఇతనుని వస్తువును అతని అనుమతిలేకుండ తీసికొనుట దొంగతనమునే. కాని మనుష్యుడు అప్పుడప్పుడు తన వస్తువులను కూడ దొంగతనము చేయును. ఒక తండ్రి తన పిల్లలకు తెలియజేయకుండ వారినుండి దాచించు ఉడ్డేశముతో చప్పుడు గాకుండ ఏదేని వస్తువును తినుట దీనిక్రిందకువచ్చును. ఆశ్రమములోని

భండారము మన అందరిదని చెప్పబమను. కావున మాట్లాడ కుండ అందులోనుండి ఒక చిన్న బెల్లపుముక్కను తినువాడు కూడ దొంగయే. ఇంకొక పిల్లవాని కలమును తీసికొను పిల్ల వాడుకూడ దొంగతనమే చేయచున్నాడు. ఎదుటివానికి తెలిసి ఉన్నను అతని అనుమతి లేకుండ అతని వస్తువునేదైనను తీసికొనుట దొంగతనమే. హాక్కుదారులెవ్వరు లేరనుకొని ఏదైన వస్తువును తీసికొనుటకూడ దొంగతనమే. దారిలో పడియండు నస్తువులకు యజమానులము మనము కాము. ఆ వస్తువు పడియున్న ప్రదేశ మేరాజ్యములో నున్నదో ఆ రాజ్యము లేక ఆ ప్రభుత్వమే దానికి యజమాని. ఆశ్రమము దగ్గిర దొరికిన ఏ వస్తువునైనను ఆశ్రమముయొక్క మంత్రికి లేక కార్యదర్శికి అప్పగించవలెను. ఆ వస్తువు ఆశ్రమమునది శానప్పాడు మంత్రి దానిని పోలీసులకు అప్పగించగలడు.

ఇంతవరకు చెప్పినదానిని అర్థముచేసికొనుట బొత్తిగా కష్టములేని పని. కాని ఆ స్నేయను ఇంతకు మించి ముందు నకు సాగిపోవును. అవసరములేని నస్తువును, ఆ వస్తువు యొక్క యజమానినుండి, అతని అనుమతించోకూడ తీసికొనుట దొంగతనమే కాగలదు. అనానశ్శ్యకముగ ఏవస్తువును కూడ తీసికొనరాదు. ఇట్టి దొంగతనము, సాధారణముగ, తీసే వస్తువుల విషయములో జరుగుచుండును. నొక వసరము లేని పండును దేనినైనను నేను తిన్నచో లేదా అవసరమైన దానికంటే ఎక్కువగా తిన్నచో— అది దొంగతనమే. నిజము నకు తన కేది ఎంత అవసరమో ఎల్లవేళల మనుష్యుడెరుంగ

జాలడు. తరచుగ మన మెల్ల రము మన కవసర్ట్మెనదానికంటే ఎక్కువగనే అవసరమని చెప్పునుము. ఆ విధముగ చెప్పుట వల్ల మనకు తెలియకుండగనే మనము దొంగలమగుచు నాన్నము. ఆలోచించి చూచినచో మన అవసరము ఔన్నిం టినో మనము తగ్గించుకొనవచ్చును. అస్తేయ ప్రతమును పాలించువాడు క్రమక్రమముగ తన అవసరములను తగ్గించుకొనుచుపోగలడు. ఈ లోకములోగల దారిద్ర్యములోని అధికభాగమునకు అస్తేయప్రతభంగమే కారణము.

వైన చెప్పబడిన దొంగతనము లన్నియు భాహ్యమైనవి లేదా శరీరముతో చేయబడినవి. ఇంతకంటే సూచ్యైమైనవి మానసికమైన దొంగతనములు. అవి ఆత్మపత్రనమునకు దారి తీయును. ఏదైన ఒక వస్తువును పొందవలెనని మన స్నుతో కోరుట లేదా ఏదైన ఒక వస్తువుపై లోభదృష్టులను బరపుట దొంగతనము. పిల్లలుగాని పెద్దలుగాని ఏదైన మంచి వస్తువును చూచి ఆశపడుట మానసిక చౌర్యమని చేయుకే. ఉపవాసమున్న మనఘ్యమ స్వయముగ తాను తినకుండ నుండి ఇతరులు తినుచుండగ చూచి మనసా రసాస్వాదనము చేయుచున్నచో అతను దొంగతనము చేయుచున్నట్టు. ఉపవాసప్రతమునకు భంగము కలిగించికొనినట్టు. ఉపవాసముండువాడు మనసా ఉపవాసముండక ఏయే పదార్థములను భుజింపవలెనో ఆలోచించుకొనుచుండినచో వాడు అస్తేయప్రతమును ఉపవాసమును కూడ చెడగొట్టుకొనుచున్నాడని చెప్పవలెను. అస్తేయప్రతమును పాలించువాడు

భవిష్యత్తులో తనకు దొరుకబోవు వస్తువుల విషయమై పట్టించుకొనను. దురాళాపూర్వారితమైన ఈ కోతికయ్యే అనేక దొంగతనములకు మూల మగుచుండుట మనము చూచు చుందుము. మనము ఈ రోజు ఏ వస్తువు కావలెనను కొందుమౌ మరునాడు దానిని పొందుబలు మంచిచెడ్డలను పాటించకుండ అన్నిమార్గముల ద్వారా ప్రయత్నించెదము.

వస్తువులవలెనే భావములను కూడ దొంగతనము చేయుట జరుగును. ఫలానా ఉత్తమభావము లేక ఆలోచన మనకు తోచకపోయినను అహంకారపూర్వాన్వయకముగ అది నాకే నుండు తోచినదని చెప్పట భావచోర్యముక్రిందకు వచ్చును. ప్రపంచములో అట్టి దొంగతనములను అనేక విద్యాంసులు కూడ చేసిరి. ఈ నాడు కూడ చేయుచున్నారు. ఆంధ్రదేశములో క్రొత్తరకపు రాట్టుము నొక దానిని నేను చూసితినను కొందము. అట్టిరాట్టుమును నేను ఆశ్రమములో తయారు చేసి, దానిని నేనే కనిపెట్టితినని చెప్పినచో ఇతరులు కనిపెట్టిన దానిని నేను దొంగతనము చేయుచున్నాననుట స్పష్టమే. అట్లు చేయుటలో నేను అసత్యముమిాద ఆధారపడుచుండుట జరుగుచున్నది. కావున అన్నేయవతువును పాలించువాడు చాల వినమ్ముడై, అత్యంత విచారశీలుడై బసుసావథానుడై మిగుల అతిసాధారణమైన ఓవితమును గడపవలసియుండును.

6

అ పరిగ్రహ ము

అపరిగ్రహమును అస్తేయముతో సంబంధముగలు దానిగ తెలిసికొనవలెను. వాస్తమునకు, దొంగిలింపున్నను అనావశ్యకమైన వస్తు శులను సంగ్రహించుట అనగా చేర్చుట దొంగతనము చేసినట్టేయగును. పరిగ్రహమును మాటకు జమ చేయుట లేక చేర్చుట అని అర్థము. సత్యాన్వేషించుటు, అపీంసావాది పరిగ్రహమును చేయజాలడు. పరమాత్మను పరిగ్రహము చేయు. అనగా వస్తువులను ప్రోగుచేసిఁచడు.. ఏ రోజున కివసరమగు వస్తువులను ఆరోజే సృష్టించును లేక ఉత్పత్తిచేయును. అందుచేత, మనకాపరమాత్మైపై నమ్రకమున్నాచో, ఏ రోజునకు కావలసిన వస్తువులను ఆరోజునకు ఆయన మనకు ఇచ్చునని, మందుకూడ ఇయ్యగలడని మనము గ్రహించవలెను. భక్తులయొక్క ఘకీరుల యొక్క అనుభవమచే. ప్రదినమునకు కావలసిన వస్తువులను ఆ దినముననే పుట్టించుట ఈశ్వర నియమమని మన మొరుగము. ఒకవేళ ఎరింగిఁండును దానిని మనము పాలించుటలేదు. అందువల్ల జగత్తులో విషమత లేక అసమానత్వము ఏర్పడుచున్నది. దానివల్ల కలుగు దూఃథమును మనము అనుభవింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఒక వంక ధనవంతుని ఇంటిలో అతనికి అనావశ్యకమైన వస్తు శులు నిండి ఉండును. తగినంత జాగ్రత్త తీసికొనబడకుండుట నల్ల అవి పాడై పోవుచుండును. ఇంకొకవంక ఆ వస్తువులు

లేనందువల్ల కోట్లకొలభి మనష్యులు దారి డ్యూంక లేక తిరుగు చుందురు. ఆకలితో చనిపోవుచుందురు. చలికి కొంకరులు పోవుచుందురు. మనుష్యులందరును తమకు కావలసిన వస్తు వులనే సంగ్రహము చేసికొన్నచో ఎవ్వరికిని కష్టమండదు. అందరికిని సంతోషముండును. నేడు ఇంవరును కూడ లేమినే అనుభవించుచున్నారు. కోటీక్ష్వరుడు నూరు కోట్లు సంపాదించుటకు గిలగిల కొట్టుకొనును. అతనికి సంతోషమండదు. దరిద్రువు కోటీక్ష్వరును కాగోయను. కడుపునిండ దూరికిన అతడు సంతోషపదుచున్నట్లు కనబడడు. కాని కమపునిండ తిండిసి బడయుటకు దరిద్రునకు హాక్కున్నది. అతనికి అట్లు దొరుకునట్లు చూచుట సంఘముయొక్క ధర్మము లేక విధి. అందుచేత ధనికుడు తనకును దరిద్రునకును సంతోషము కల్గించునటి పనిని ప్రారంభించవలెను. అతడు చాల ఎక్కువగ వస్తువులనూ జమచేయుట మానినచో దరిద్రునకు కావలసిన వస్తువులు తగినంత సులభముగ దొరుకగలవు. దాని వల్ల రెండు పక్షములనారును సంతోషముగ నుండుతెట్టో తెలిసికొనగలరు. మనసా, కర్మాణ్య దిగంబుడైనానిదే సంపూర్ణమైన— ఆదర్శప్రాయమైన అపరిగ్రహము. అతడు పాశీవలె ఇల్లులేకుండ, బట్టబేకుండ, అన్నములేకుండ తిరుగుచుండును. అతనికి ప్రతిరోజు కావలసిన అన్నమును భగవంతుడిచ్చుచుండును. అవధూత ఇట్టిసితిని చేరుట చాల అరుదుగనే జరుగును. మామూలు స్థితికి చెందిన మనవంటి సత్యాగ్రహాలము, జిజ్ఞాసుపులము ఆ ఆదర్శమును ధ్యానమునం దుంచు

కొని మనము చేప్పిన వస్తువులలో మన కవసరమైన వేణో నిత్యము విచారించుకొనుచు, వీలగునంతవనకు వాటిసంఖ్యాను తగ్గించుకొనుచుండవలెను. నిజమైన సభ్యతకు లక్షణము, వాస్తవమైన ఆత్మసంస్కారమునకు గుర్తు— ఇచ్చాపూర్వక ముగ, ఆణోచించి పరిగ్రహమును తగ్గించుకొనుచేంగాని ఎక్కువ చేసికొనుటకాదు. పరిగ్రహమును తగ్గించుకొనుచుపోయినచో నిజమైన సుఖసంశోధములు వృద్ధియగుచుండగలవు. సేవా శక్తి లేక సేవచేయటకు :శక్తికూడ వృద్ధిపొండగలదు. ఈ దృష్టితో విచారించి, నడిచికొనినచో వాటి ఆవశ్యకతను బుజువుచేయలేని అసేక వస్తువులను మనము ఆశ్రమములో చేస్తుచున్నాము. అనావశ్యకమైన ఆట్టి పరిగ్రహమువల్ల— ఆ వస్తువులను నొంగిలింపవలెనను బుద్ధిని లేక ఆశను పొచుగు వారికి కలుగ జేయచున్నాము. అభ్యాసమువల్ల మనమున్నడు తన అవసరముల తగ్గించుకొనుచుపోవచ్చును. అట్లు తగ్గించుకొనుచుపోవువాడు, సుఖి, శాంతుడు ఆరోగ్యవంతు డగుచుండును. కేవలము సత్యముయొక్క దృష్టితో లేదా ఆత్మ దృష్టితో విచారించినచో ఈ శరీరముకూడ పరిగ్రహముక్రిందకే నచ్చును. భోగేచ్ఛకొరకు మనము శరీరమును ధరించి నిలబెట్టుకొనుచున్నాము. ఆ భోగేచ్ఛ అత్యంతము తీవ్రించిన పిమ్మట శరీరముండవలసిన అవసరముండదు. సర్వవ్యాపియైన— అనగా అంతటవ్యాపించియుండు ఆత్మ శరీరమును పంజరములో ఎట్లు బంధింపబడి ఉండగలదు? ఈ పంజరమును నిలబెట్టుకొనుటకు అనర్థములైన పనులెట్లు

చేయగలను ? ఇతనుని చంపుట ఎట్లు ? ఇట్లు విచారించు కొనుచు బోయినచో సంపూర్ణ త్యాగమే ఆదర్శమని మనము గ్రహింప గల్గుదుము? శరీర మున్నంతవరకు దానిని నేనార్థము నినియోగించుట నేడ్చుకొందుము. తుదకు నేనయే శరీరమునకు నిజమైన భోజనము కాగలదు. తీసుట, త్రాగుట, నిద్రించుట, కూర్చుంచుట, మేల్కుండుట, కునికిపంట్లు పడుట - అన్నియు నేవకొరకే జరుగును. దీనివల్ల కలుగు సుఖము నిజమైన సుఖము. ఈ విధముగ వ్యానహరిచు మనుష్యుడు అంతమున సత్యమును దర్శించగలడు. మనము చేయు పరిగ్రహము వినయమై మన మందరమును ఈ దృష్టితో ఆలోచించుకొనవలసి ఉండును.

వస్తువులకు నర్తించునడే భావపరిగ్రహమునకు కూడ నర్తించనలెనని మనము జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. తన బుర్రను నిర్మికమైన జ్ఞానముతో నింపు మనుష్యుడు పరిగ్రహమే. మనలను ఈశ్వరునకు విమూఖులను చేయు తలంపులు. లేస భావములు - లేదా ఏవి మనలను ఈశ్వరుని దిక్కునకు తీసికొనిపోవో అవి అన్నియు పరిగ్రహము క్రిందకే వచ్చును. కావున అవి వదలిపెట్టవలసినవగును. భగవద్గీతలోని పదమూడఁ అభ్యాసయములో జ్ఞానమును గురించి భగవానుడు ఇచ్చిన నిర్వచనమును మనము తలంపునకు తెచ్చుకొనవలెను. ఆమాసత్యము (వినమ్రత) మున్నగు గుణముల లెక్కచెప్పి వాటికి భిన్నమైనవనిష్యయు అజ్ఞానమనియే చెప్పును. ఆ చెప్పు

ఒడినది సత్యమైనచో—సందేహమందులకు ? అదిముహూర్ధటికి నిజమే— జ్ఞానమన్న పేరుతో నేడు మనము సంగ్రహించాలనానిలో చాల భాగము అజ్ఞానమే. దానివల్ల లాభానునకు బదులు హాని కలుగు చుండును. బుద్ధిభ్రమించును. సుహకు బుర్ర ఖాళీలయిపోవును. అసంతోషము వ్యాసించిపోవును. అనర్థము వృద్ధియగుచుండును. దీనికర్థము బుద్ధి చుండిగా ఉండరాదనికాదు. మన జీవితములోని ప్రతిష్టమును పనిలో గడవవలెను. అనగా ప్రవృత్తిమయమై ఉండనలెను. కాని ఆ ప్రవృత్తి సాత్మ్యకమై ఉండనలెను. సత్యమువైసు కొని పోవునడై ఉండవలెను. సేవాధర్మమును స్వీకరించినవాణి తుణమైనను సోమరిగ ఉండజాలదు. సారాసారముల గ్రహించు వివేకమును మనము నేర్చుట అవసరము కాని సేనాపూయ ఇడై నవానికి ఆ వివేకము సహజముగ లభించును.

7

అ భయము

భగవద్గీతలోని పదవారవ అధ్యాయములో టైపీసంపదను వర్ణించుచు భగవానుడు — అభయమునకు ప్రధమస్థాన మిచ్చినాడు. అభయమునకు శ్లోకములో ప్రధమస్థానమిచ్చుట శ్లోకరచనలో సాకర్యమండుటవల్లనా లేక అట్టిచ్చుట ఉచితమనియా, అన్న వివాదములో నేను దిగదబచుకొనలేదు. అది నిర్ణయించుటకు తగిన యోగ్యత కూడ నాకు లేదు. అనాయాసముగ అభయమునకు శ్లోకములో ప్రధమస్థానము

దొరికినచో అట్లు దొరుకుట దానికి తగియే ఉన్నది. అభయము లేకుండ ఇతర సంపత్తి లభించజాలదు. అభయము లేకుండ సత్యాన్నేషణ ఎట్లు జనగగలదు? అభయము లేకుండ అహింసాపాలన ఎట్లు కొనసాగగలదు? హరిమార్గమున పోవుటన్న కత్తి మొనమీద నడుటన్నమాట. అది పిరికినారలు చేయగలిగిన పనికాదు. సత్యమే హరి. అదే రాముడు. అదే నారాయణు. అదే వాసుదేవుడు. పిరికి వాడనగా భయబ్రాంతుడు, గుండెదిట్టు లేనివాడు. పీసుడనగా భయములేనివాడు. అంతేగాని కత్తి మొదలగువాటిని తగి లించుకొని తినగువాడని కాదు. కత్తి శూరత్యమునకు చిహ్నముకాదు. పిరికితనమునకు గుర్తు.

అభయమనగా - మరణభయమునుండి, ధనసంపదలు దోచుకొనిపోచఁపనన్న భయమునుండి, కుటుంబమూర్ఖోని వారి విషయమైన భయమునుండి, రోగభయమునుండి, శస్త్రాంతు ములవల్ల దెబ్బలు తగులునన్న భయమునుండి, ప్రతిష్ట బోవు నన్న భయమునుండి, ఇతరులు తన్న గురించి చెపుగ తలం తురన్న భయమునుండి ఇవియేగాక ఇట్టివేయైన అసంఖ్యాక ములైన బయటి భయములనుండి ముక్కుడగుట. ఒక్క మరణ భయమును జయించినచో అన్ని భయములను జయించినట్లే ఈని సాధారణముగ చెప్పాదురు. కాని అది యదార్థముగా కనుపించదు. చాలమంది, మరణభయమును వదలిపెట్టినప్ప టికిని, ఇతర విఫులైన దుఃఖములనుండి పారిపోవుదురు.

కొంతమంది తాము మృతిబొందులకు సిద్ధముగనుండుట. కాని తమ పోదరులయొక్క బంధువులయొక్క వియోగమాను సహింపజాలరు. చీసినిగొట్టయినసాడు వీటి ననిన్నంటిని సడలి వెట్టుట కే గాక చావునకు కూడ సిద్ధముగ నుండుట. కాని తాను చేరిచ్చన ధనమును వదలుటకు భయపడును. తమ పటువు ప్రతిష్ఠలను వాటిని రణ్ణించుకొనుటకు కొందరు ఎట్టి దుష్టార్యమునైనను, వెనుదీయక, చేసివైచెదరు. కొందరు, లోకాసు నిందించునన్న భయమువల్ల, తెలిసియుండియు బుఱుపూర్వాన్ని మున పోవుటకు వెనుకొడుదురు. అన్ని భయములకు తిలాంజిని ఇచ్చినగాని సత్యాన్యేషికి ముక్కి లభించదు. హరిశ్చంప్రిణి వలె నాతడు నశించిపోవుటకు సిద్ధముకావలెను. హరిశ్చంప్రి కథ కల్పితము కావచ్చును. కాని ప్రతి సత్యాధి అనుభవ మట్టే ఉన్నది. అందుచేత ఆ కథయొక్క విలువ - ఇన్నన చరిత కథలకంతె ఎన్నియో డెల్లు ఎక్కువ. అది అందరును ఆదరించి అనుసరించవలసినది.

అభయివతమును ఎల్లప్పాడును పాలించుట దాడాపు అశక్యమైన పని. ఆత్మసామ్రాత్మరము నొందినవాడే భయమనుదానినుండి ముక్కినొందగలడు. మోహరపొత్తుమైన సితికి అభయము ఆఖరిహదు. సిశ్చయబుద్ధితో సంతతము | పయు తిన్నంచుటవల్లను, ఆత్మవిశ్వాసమును పెంపొందంచుకొనుట వల్లను నానాటికి భయము తగ్గి అభయము పోచ్చసాగును. ఒయటి భయములనుండి మనము ముక్కిని పొందవలెనని సేను

మొట్టమొదటనే చెప్పి ఉన్నాను. లోసల ఉన్న శత్రువు లక్ష భయపడుచునే మనము జీవిత యూత్త సాగింపవలెను. కామక్రోధాదులవలని భయము నిజమైన భయము. వీటిని జయించుటవల్ల బయటి భయములవలని ఉప్పదవము దానంత ఉదే నశించిపోవును. భయ మనునది దేహముండుటవల్ల ఉండును. దేహవిషయమైన రాగము దూరమైపోవుటకోడనే అభయము సహజముగనే లభించగలదు. ఈ దృష్టితో చూచినచో భయమనునది మనము కల్పించుకోనుటవల్ల నే పుట్టుచున్నదని తెలియగలదు. ధనమునుండి, కులుంబము నుండి, శరీరమునుండి “నా లేక నాది” అను దానిని తొలగించినచో భయమైక్కడ ఉండును? లేదా, నా ధనము, నా కులుంబము, నా దేహము అనుపాటినుండి నా అను దానిని తొలగించినచో భయమునకు కారణమే ముంచును? “తేన క్షేయన భుంజీధా”: “ఇది రామశాంమువంటి వచనము, కులుంచు, ధనము, దేహము అవి ఉన్నాస్తి ఉండి నను చిక్కులేదు. వాటి విషయములో తన ధానమును మార్చుకోనవలెను. ఇది మనది కాదు. అది నాది కాదు. ఇది ఈశ్వరునిది. నేను ఈశ్వరునకు చెందినవాడనే. నాదని చెప్పుకోనువస్తు వేదియు ఈ ప్రపంచంలో లేదు. అప్పుడు దేనికారకు నాకు భయము కలగలదు? అందుచేతనే ఉపనిషత్తు (ఈశావాస్కోపనిషత్తు లోని మొదటి శ్లోకము.) దానిని త్యజించి దానిని భోగింపుము” అని చెప్పుచున్నది: అనగా మనము దానికి సంరక్షకులము కావలెను. దానిని

నక్కించుటకు వలయు సాధనసామగ్రిని ఆయన అనగా ఈశ్వరుడు మన కీయగలడు. ఈ విధముగా యజమానులముగాక మనము సేవకులమై, శూన్యమువలె ఉండిపోయినచో భయ మను దానిని సహజముగ నే జయించుదుము. శాంతిని పొందు దుము. సత్యనారాయణుని దర్శించగల్దాదుము.

8

అస్పృశ్యతా నివారణము

ఆస్ప్రద్రవతమువలెనే ఈ ప్రతముకూడ క్రొత్త దేగాకి కొంత విచిత్రమైనదిగా కూడ కనిపించును. కాని ఇది ఎంత విచిత్రమైనదో అంతకంటె ఎక్కువ ఆవశ్యకమైనది. అస్పు శ్యత అనగా అంటరానితనము. ఇది ఎక్కుడ పడిన ఆక్కడ, ధర్మముపేర లేక ధర్మమును సాకుగాగొని ధర్మమునకు విఫుషుము కలిగించును. ధర్మమును కలుషితము గావించును. ఆత్మ ఒక్కటే అయినచో. ఈశ్వరుడు ఒక్కడే అయినచో అంటరానివాడెవ్వు ఉండడు. లేక లేదు. మాలమాదిగలను పాకీవాండ్లను మనము అంటరాని వారిగ చూచుచున్నను వారు అంటరాని వారెట్లుకారో అల్సై శవము కూడ అంట రానిదికాదు. అది ఆదరణమునకు కరుణకు పాత్రమైనది. శవమును అంటుకొనుట, దానికి సూనె ప్రాయుట, దానికి తుఫానము చేయుట లేక చేయించుట మొదలగు పనులు చేసిన తర్వాత అరోగ్యదఖ్షిష్టో చూచినచో మనము

స్నానము చేయుట ఉచితముగా ఉండును. శవమును ముట్టు కొని, దానికి నూనె వ్రాసి స్నానము చేయకుండిన మనిషిని మైలపడినవాడని మనమనవచ్చును. కాని ఆతడు పాతకు కాదు. పాపికాడు. శిశువు నొడ్డికిపోయినచో దాని నెత్తు తల్లి, స్నానము చేయనంతవరకును లేదా కాలుసేతులను కడిగికొనునంతవరకును అంటరానిది కావచ్చును. కాని ఆట లాడుచు ఆ తల్లిని ముట్టుకొనినచో ఆ శిశువు మైలపడదు. దాని ఆత్మమలినముకాదు. కాని మాలమాదిగ మొదలగు చేరుతే తిరస్కార సూచకముతై పోయినవి. జన్మచేతనే వారు అంటరానివారుగ ఎంచబడుచున్నారు. సంవత్సర ములకొలది సబ్బు పట్టించుకొని స్నానము చేసినను, వైష్ణవులవలె వేషము వేసినను, తులసిపూసల తావళమును ధరించినను, నిత్యము గీతాపతనము గావించినను గ్రంథరచననే వుల్తిగా పెట్టుకొన్నను వారు అంటరాని వారిగనే పరిగణింపబడుచున్నారు. దీనిని ధర్మమని నమ్మటగాని, అట్లు ప్రవర్తించుటగాని ధర్మముకాదు. అధర్మము. నాశనము చేయ వలసినది. అస్పుక్ష్యతానివారణకు ప్రతములలో స్థానమిచ్చుల వల్ల అది హిందూధర్మములోని భాగముకాదని మనము అంగీకరించుచున్నాము. అంతియకాదు. అది హిందూధర్మ ములోనికి వొచ్చుకొనిపోయిన క్రుష్ణని బ్రథమ అని, పాపమని, దానిని నివారించుట ప్రతి హిందువునియొక్క ధర్మమే గాక పరమకర్త వ్యామనికూడ మనము అంగీకరించుచున్నాము. అందుచేత దానిని పాపముగ భావించువారు దానికొరకు

ప్రాయశ్చిత్తమును చేసికొనవలెను. ఎక్కువగా ఏమిచేయ కున్నను, ప్రాయశ్చిత్త రూపములోనైన ధర్మమునుకొని, హిందువు అంటరాని వారని, వారుగ ప్రత్యేకముగ ఎంచబడు సోదరీసోదరులను దగ్గరకు తీయవలెను. ప్రేమతోను సేవాభావముతోను వారిని తాకవలెను. అట్లు తాకి తాను పవిత్రుడనైనట్లు భావింపవలెను. అంటరాని వారి కష్టములను తోలగింపవలెను. అణగద్రోక్షబడి ఉండుటవల్ల వారిలో పాతుకొని పోయిన అజ్ఞానాది దోషములను పోగొట్టుకొనుటలో వారికి కైర్యపూర్వకముగ తాను సహాయము చేసి, అట్లు చేయుటకు ఇతర హిందువులను ప్రేరేపింపవలెను. సమ్మతింపజీయవలెను. అన్నప్రశ్నతను ఈ దృష్టితో చూచు ప్రతథారి- దాని నివారణవల్ల కలుగు పహింక, రాజకీయ పరిణామములను తుచ్ఛముగ పరిగణించును. అట్టి పరిణామములు కలిగినను, కలుగున్నను అన్నప్రశ్నతానివారణను ప్రతయాపముగ ఆచరించువ్యక్తి, తన ధర్మమునుకొని అంటరాని వారుగ ఎంచబడు వారిని దగ్గరకు తీయగలడు. సత్యము మొదలగు వాటి ఆచరణలో మనము పహింకథలములను గురించి విచారించరాదు. ప్రతథారి సత్యచరణను ఏదో ఒక యుక్కిందచేయడు. అది అతని శరీరముతో ముడిపడిన వస్తువు. అతని స్వాభావము, ఇచ్చేధముగ, అన్నప్రశ్నత ఎంత చెడ్డదో అర్థమైన పించుట, ఆ క్రత్తల్లు కేవలము మాలమాదిగలవని చెప్పబడువారి వరకే ఆగలేదని తెలిసికొందును. మొట్టమొదట ఆవగింజంత

చిన్నదిగ లోన ప్రవేశించి, తర్వాత కొండంత వెద్దడై, చివరకు దేనిలో ప్రవేశించినదో దానినే నాశనముచేసివై చుట్టు క్రుష్ణమొక్క- స్వభావము. అంటరాని తనమునకు కూడ ఇదే మాట వర్తించును. ఈ అంటరానితనము విధర్ములపట్ల ప్రారంభమైనది. అన్యసంప్రదాయములవారిపట్ల వచ్చినది. తర్వాత ఒకే సంప్రదాయమునకు చెందినవారిలో చొచ్చుకొని పోయినది. అది ఎంతవరకు చొచ్చుకొనిపోయినదనిన దానిని అదేపనిగ పాలించిన కొండరు ఈ పృథివీకి భారరూప ముగ నై పోయిరి. స్వానపానాదులలోను భోజనభాజనాదు లలోను అంటరానితనమును పాటించుటకై చేయు అంతలేని ప్రయత్నములవల్ల తమ సంగతి సండర్భముల చూచుకొను టకు హారికి తీరికే ఉండదు. ఈశ్వరుని మరచిపోయి ఈశ్వరునిపేఱున వారు తమ్ముతామే పూజించుకొనసాగిరి. అందుచేత అస్పృశ్యతా నివారణకు పాటుబడువాడు మాల మాదిగలను దగ్గరకు తీయుటతోనే సంతోషపడడు. ప్రాణి కోటిని తనలోనను, తనుపై ప్రాటిస్తిలోనను చూచునంత వరకు ఆతడు శాంతును కొజాలడు. లేదా శాంతి జెంద జాలడు. అస్పృశ్యతా నివారణయన్న యూవత్ర్వపంచముతో మైత్రి చేయుటన్నమాట. యూవత్ర్వపంచమునకు సేవకుడగు టన్నమాట. ఈ దృష్టితో చూచినచో అస్పృశ్యతానివారణ అపొంసకు జోడై పోపును. నిజమునకది అట్టిదే. అపొంస అనగా జీవమాత్రులయేడ సంపూర్ణపేషును కలిగియుండుట. అస్పృశ్యతానివారణకు కూడ ఇదే అర్థము. జీవమాత్రుల

మెడగల భేదమును నశింపజేయుట అస్పృశ్యతానివారణ. అస్పృశ్యతను ఈ అర్థములో తీసికొన్నచో, ఈ దోషము కొద్దిగనో గొప్పగనో ప్రపంచమంతటను వ్యాపించియున్నది. కానీ హిందూధర్మములో నిండియున్న కుభుగునే దానిని మనము విచారించితిమి. హిందూధర్మములో అది ధర్మము యొక్క స్థానము నాక్రమించుకొని, ధర్మమునే లక్షులకొలది లేదా కొట్టుకొలది మానవులను భానిసలవలె గావించివైపు చినది.

9

కాయకష్టము లేక శరీర శ్రమ

మనుష్యమాత్రునకు కాయకష్టము తప్పదన్న సంగతి టాల్స్టోయి ప్రాసిన ఒక వ్యాసమును చదువుటవల్ల నాకు మనస్సునకు పట్టినది. ఇంత సుష్టుముగ ఈ విషయమును తెలిసికొనుటకు పూర్వము ‘రసిక్టన్’ ప్రాసిన ‘అంఱు దిన్స్ లాస్ట్’ (Unto this Last) అను పుస్తకమును చదివితిని. చదివిన వెంటనే దానిని ఆచరణలోనికి తేచ్చుటకు ప్రారం భించితిని. కాయకష్టము లేక శరీరశ్రమ అనునవి ‘బ్రోడ్ లేబర్’ (Bread Labour) అను ఇంగ్లీషు శబ్దములకు అను వాదములు. ‘బ్రోడ్ లేబర్’ అనుదానికి శబ్దిశః అంధ రూప్య కొరకు అనగా ఆహారము కొరకు శ్రమ’ అని. ఆహారము కొరకు ప్రతి మానవుడు కాయకష్టము చేయుట అనగా కాలునేతులను కదలించి పనిచేయుట ఈశ్వర నియమమన్న

సంగతిని కనిపెట్టినవాడు ‘టాల్స్‌పొయి’ కాదు. అది కనిపెట్టి నది రష్యా దేశపు రచయితయైన ‘బురోవ్హో’ అనువాదు. అతను ఎంతమాత్రము ప్రసిద్ధికేటనవాడుకాదు. ‘టాల్స్‌పొయి’ ఆ నియమమును తాను ఆచరణలో పెట్టి, తన వ్రాతలద్వారా దాగిని ప్రచారము చేసేను. ఇదే నియమము భగవాన్నితలోని మూడవ అధ్యాయములో నా కన్నులకు కనిపించుచున్నది. యజ్ఞము చేయకుండ తినువాడు దొంగత నము చేసిన అన్నము తినుచున్నాడని చెప్పుబడేను. అయిఱ్చుని అనగా యజ్ఞము చేయనివానిని ఇంత కతినముగ అది శపించు చున్నది. ఇక్కడ యజ్ఞమను మాటకు కాయకప్పము లేదా ఆహారము కొరకు శ్రమ అని అర్థము చెప్పాటయే శోభించును. నా మతము ప్రకారము దానికడే అర్థము వచ్చును. ఏది ఎట్లయినను మావ్రతమునకు ఇదే మూలము. బుద్ధికూడ మన మన కి దే వ్రాద్యమును చూపించుచున్నది. లేదా ఇదే నియమము సైపు తీసికొనిపోవును. కాయకప్పము చేయనివానికి తినుటకు ఆధికార మెట్లుండగలదు? ‘చెమబోడ్చ్చు రొటైను అనగా ఆహారమును సంపాదించుకొని తినుము’ అని బైఖిలు చెప్పుచున్నది. కోటీశ్వరుడైనను మంచము మించనే షడియుండి, ఎవ్వరైన నోట్లో అన్నము పెట్టిన తినుచుండినచో— అతను అట్లు చాలరోజులవరకు తినజాలడు. అట్లు తినుటలో అతనికి ఏమాత్ర మానంద ముండబోదు. అందుచేత ఆతడు శరీర వ్యాయమము చేసి ఆకలిని పుట్టించుకొనును. తినుటకు కూడ ఆతడు తన చేతులకును నోటికిని పని చెప్పవలసి యుండును.

ఈ విధముగ ఏదో రూపమున రాజు పేద అన్న భేదము లేకుండ అందరును అవయవములను కడలించుట తప్పనిసరి యగునప్పుడు ఆహారోత్పత్తికారకే అందు ఎందును శ్రీమ పడగూడదు ?' అన్న ప్రశ్న వచ్చును. 'వ్యాయామము చేయును' అనిగాని మంచిగాలి కొరకు ఆమబైట తిరుగుసు' అనిగాని రైతున కెవ్వరు చెప్పుదు. ప్రపంచములో నూటాటికి తొంబదిమండికి వ్యవసాయమే జీవనోపాధిగా ఉన్నది. ఇక మిగిలిన పదిమండి (నూటాటికి) వారిని అనుకరించినచో ప్రపం ములో ఎంత సుఖము, ఎంత శాంతి, ఎంత ఆరోగ్యము పెంపోందగలదు ? వ్యవసాయపు పనితో బుధికూడ కలిసి నచో వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన అసేకమైన ఇబ్బందులు సులభముగనే దూరమైపోగలవు. ఇదేగాక, నిరపవాడ మైన అనగా అందరకును వర్తించు ఈ కాయకప్ప నియమమును అందరును అంగీకరించి ఆచరణలో పట్టినచో గొప్ప వారు కొలదివారను భేదము దూరమైపోగలదు. గొప్ప కొలది అన్నవాసన లేనటి వర్ష వ్యవసాయానికి కూడ ఇప్పుడు భేదభావము చొచ్చుకొనిపోయినది. యజమాని-కార్పికుడు అన్న భేదము సర్వవ్యాపకమైపోయినది. బీదవాడు ధనవంతుని చూచి ఈర్ష్యాపడుచున్నాడు. తమ ఆహారము కొరకు అందరును శ్రమసడినచో గొప్ప కొలది అన్న భేదము దూరమైపోగలదు. గొప్పకొలది అన్న వాసన లేనటి వర్ష వ్యవసాయానికి కూడ ఇప్పుడు భేదభావము చొచ్చుకొనిపోయినది. యజమాని-కార్పికుడు అన్న భేదము సర్వవ్యాపకమైపోయి

నది. బీదవాడు ధనవంతుని చూచి ఈర్వ్వపడుచున్నాడు. తమ ఆహారము కొరకు అందరును శ్రీమహానుచో గౌప్య-కొలది అన్న భేదము దూరమైపోవును. ఇక మిగిలిఉండు ధనికవర్గము—తమ వద్దనున్న ధనమునకు తాము యజమానుల మనుకొనక దానికి కేవలము రక్తములమనిగాని లేదా ప్రటిస్తేలమని (ధర్మక్రతలమని) గాని—అనుకొని దానిని కేవలము లోకసేవకొరకు ఉపయోగించగలరు. అపొందను చాలించువానికి, సత్యము నారాధించువానికి కాయకష్టము రామభాణమునంటి దగును. వాస్తవముగ విచారించినచో ఈ కాయకష్టము వ్యవసాయమే. కానీ సేటి పరిస్థితులలో అంద తా పని చేయలేదు. అందుచేత వ్యవసాయవృత్తినే ఆదర్శముగా పెట్టుకొని, దానికి బదులు మనుష్యుడు నూలు వడుకుట, నేతసేయుట, వడంగము, కమ్మరము మొదలగు పనులను చేయవచ్చును. ప్రతివాడును తనకు సంబంధించి నంతవరకు పాకిపనిని చేయనలసియే ఉండును. ఆహారమును పుచ్చుకొనువాడు మలవిసర్జన చేయవలసియే ఉండును. మలవిసర్జన చేయువాడే తన మలమును తాను పాతిపెట్టట అన్నితీకంటే మంచిపని. ఇట్లు చేయుటకు వీలుగానిచో కుటుంబములోని వారందరు కలిసి తమ క్రత్వమును పాలింప వలయును. పాకిపనిని ఒక ప్రత్యేక వృత్తిగా చేయుటవల్ల మహాదోష మొక్కేదో సంఘములో చొచ్చుకొని పోయిన దని అనేక సంవత్సరములనురాజి నా కనుపించుచునే ఉన్నది. ఆరోగ్య రక్షణకు అత్యవసరమైన ఈ కార్యమును నీచాతిసీచ

మైన పనిగ ఎవరు కావించిరో తెలిసికొనుటకు తగిన చరిత్రా ధారములు మనకు లేవు. అట్లు చేసినవాడు మనకు మహాప కారమేదియు చేయలేదు. మనమందరము పాకీవాండ్లు మే అను థావన చిన్నతనమునుండి పాతుకొనిపోవలెను. అట్లు పాతుకొనిపోవునట్లు చేయటకు అతి సులభమైన మాగ్గ మొక్కాచే కలదు. ఈ సత్యమును గుర్తైరింగినవారు తాము చేయు కాయకష్టమును పాయిభానాలను లేక మరుగుదొడ్లను శుభ్రపరచుటతో ప్రారంభించుటయే ఆ మార్గము. జ్ఞాన పూర్వకముగ అట్లు చేయువాడు— ఆ తణమునుండినే ధర్మ మును నిజస్వరూపములో అరము చేసికొనగలడు. బూలకులు, వృద్ధులు, రోగమువల్ల అంగవిహీనులైనవారు పరిశ్రమ చేయకున్నచో ఏవ్వరు దానిని అపవాదముక్కిండ కైకొన రాదు. బూలకుడు తల్లితో కలిసిపోవును. ప్రకృతి సంబంధ మైన నియమములకు భంగము కాకుండినచో వృద్ధులు అంగ విహీనులు ఉండబోరు. ఇక రోగము వచ్చుటకు కారణమే ముండగలడు ?

10

సర్వ ధర్మ సమాన త్వము I

ఇదివరకు మన ప్రతములలో ‘సహామ్రత’ అన్న పేరుతో ఉన్న ప్రతమునకే ఈ క్రొత్త పేరు పెట్టబడెను. సహామ్రతలేక సహానమనునది ఇంగ్లీషు శబ్దమైన ‘టాలరెన్సు’ (Tolerance) అను దానికి అనువాదము. ఈ మాట నా

క్షీపుములేకుండెను. కాని అప్పుడు వేరొక్కమాట తోచలేదు. కాకాసాహేబ్ నకు కూడ ఈ మాట రుచింపలేదు. ఆయన ‘సర్వధర్మ ఆదర’ మను దానిని కల్పించెను. నాకది మాడ రుచింపలేదు. ఇతర ధర్మములను సహించుటనుటలో ఆ ధర్మ ములకు న్యానతను ఆపాదించుట జరుగుచున్నది. ఆదర శబ్దములో దయజూపించు టనే భావమున్నది. అహింస మనలకు ఇతర ధర్మ ములపట్ల సమభావముంచుట నేర్చుచున్నది. ఆదరము, సహిష్ణుత అను శబ్దములు అహింసాదృష్టి మాచిన సరిపోవునవికావు. ఇతర ధర్మములయొక సమభావ ముంచుటలో తన ధర్మముయొక్క అసంపూర్ణ త్వమును అంగీకరించుట కూడ జరుగుచున్నది. సత్యాగ్రాధన, అహింసయను బరపిడిరాయి ఇదే నేర్చుచున్నది. సంపూర్ణ సత్యమును మనము చూడగలిగి యుండినచో సత్యాగ్రాగమునకు అనగా సత్యనిష్ఠకు అవసరమేమున్నది? మన భావములో సత్యమే పరమేశ్వరుడు కావున మనమప్పుడు పరమేశ్వరునితో కలసి చోయి యుందుము. పూర్ణ సత్యమును మనము కనుగొనలేము. అందుచేతనే సత్యాన్నేమణిలో పట్టుదలను చూపించు చున్నాము. దీనిలో పురుషార్థమునకు అవకాశమున్నది. మన అసంపూర్ణ త్వమును అంగీకరించినట్లయినది. మనమే అసంపూర్ణులమైనచో మనచే కల్పింపబడిన ధర్మము కూడ అసంపూర్ణమే. స్వతంత్రమైన ధర్మమే సంపూర్ణమైనది. ఈశ్వరుని చూడనట్టి ఆ స్వతంత్ర ధర్మమును కూడ మనము చూడలేము. మనము నమ్మిన ధర్మము అపూర్ణములేక అసం

పూర్వము. దానిలో సదా పరివర్తన అనగా మార్పు జరుగుచునే ఉండును. ఇక ముందు కూడ జరుగుచునే ఉండగలదు. ఇట్లు జరుగుచుండినచే మనము క్రమక్రమముగా సైకి లేనగలము. సత్యముదిక్కు, ఈశ్వరునివైపు నానాటికి సాగిపోగలము. మానవులచే కల్పింపబడిన ధర్మములన్నింటిని మనమ్ము అసంపూర్ణమైన వానిగ ఎంచుచున్నప్పాడు, గొప్పకొలది లేదా ఉచ్ఛవీచభావముండబోదు. ధర్మములన్నియు సత్యములే-అన్నియు అసంపూర్ణములే. అందుచేత అన్నియు కూడ దోషముతో కూడినవే. సమభావమున్నప్పటికిని వాటిలోని దోషములను మనము చూడవచ్చును. మన ధర్మములోని దోషములను కూడ మనము తెలిసికొనవలెను లేదా చూడవలెను. ఆ దోషములుండుటవల్ల ఆ ధర్మమును మనము వదలిపెట్టరాదు. దానినుండి దోషములను దూరము చేయవలెను. ఈ ప్రకారము అన్ని ధర్మములపట్ల సమభావముండుటవల్ల ఇతర ధర్మములనుండి గ్రహించవలసిన విషయములను తన ధర్మములోనికి తీసుకొనుటలో సంకోచముండబోదు. అంటేకాదు. అట్లు గ్రహించుట ధర్మముకాగలదు.

అన్ని ధర్మములు ఈశ్వరప్రసాదములే లేక ఈశ్వరదత్తములే. కాని అవి మనుష్యునిచే కల్పింపబడుటవల్ల, మనుష్యునిచే ప్రచారము చేయబడుటవల్ల అసంపూర్ణములు. ఈశ్వర దత్తమైన లేక ఈశ్వరప్రసాదమైన ధర్మము అగమ్యమైనది. అనగా బుధికి కనబడనిది. లేదా దుర్దమైనది.

దానిని భాషలో లేక మాటలలో మనమ్యుడు ప్రకటించును. దానికి అర్థము కూడ మనమ్యుడే చెప్పాను. ఏ మనమ్యుడు చెప్పిన అర్థము నిజమైనది లేక సరియైనదనుకోనవలెను? అనిఖయ వాటి వాటి దృష్టినిబటీ-ఆ దృష్టి ఉన్నంతకాలము సత్యములే. కాని అసత్యములగుట కూడ అసంభవముకాదు. అందుచేత మనకు అనిఖ ధర్మములపట్ల సమభావముండ వలెను. ఇందువల్ల మనకు మన ధర్మముపట్ల ఉండానీనతక లుగదు. దానికి బదులు స్వధర్మమును గురించిన ప్రేమ గ్రుడ్డిడై ఉండక జ్ఞానముతో కూడినదై యండగలదు. ఎక్కు-వ సాత్యికము నిర్గులముకాగలదు. అనిఖ ధర్మముల యొడల సమభావము కలిగిన తర్వాతనే మన దివ్యచక్షు లేరిచికొనగలదు. ధర్మాంధతకును దివ్యదర్శనమునకును ఉండ దశ్మిణాధువములకున్నంత దూరమున్నది. ధర్మ జ్ఞానము క్రమటతోడనే ఆటంకములన్నియు తొలగిపోగలవు. సమభావముత్పన్నముకాగలదు. ఈ సమభావము వికసించుట వల్ల మనము మన ధర్మమును బాగుగ తెలిసికొనగలము.

ఇక్కడ ధర్మాంధర్మముల మధ్యగల అనగా మంచి చెసుగుల మధ్యగల భేదము పోదు. ఇప్పాడు లోకములో వ్యాపించియున్న వివిధ ధర్మముల (మతముల) విషయమే ఇక్కడ సేను చెప్పాచున్నది. ఈ ధర్మము లన్నింటియుక్కమూలసిధ్యాంతము ఒక్కటి. అనిఖ ధర్మములలోన భక్తులగు త్రై శురుషు లెందరో పూర్వముండిరి. ఇప్పాడు కూడ ఉన్నారు. అందుచేత ధర్మముల యొడల సమభావము కలిగి

యుండుటలోనను, వివిధ ధర్మపలంబులైన మనుష్యులపట్లు సమభావ ముండుటలోనను కొంత భేదమున్నది. దుష్టులైనను, శిష్టులైనను, ధార్మికులైనను కాకపోయినను- మనుష్య మాత్రులందు సమభావ ముండవలెను. కాని అధర్మముపట్లు నెన్నటికిని ఉండరాదు.

అట్టియెడ ఇన్ని ధర్మము లుండవలసిన అవసరమే మున్నదన్న ప్రశ్న వచ్చును. ధర్మము లనేకములని మన మొరుంగుదుము. ఆత్మ ఒక్కాచే మైనను మనుష్య దేహము లగజితములు. దేహము లసంఖ్యాకములన్న మాట మనమా కొదన్నను పోదు. అయినప్పటికిని ఆత్మయొక్క ఏకతను మనము గుర్తించగలము. వృత్తమునకు మూలము ఒక్కాశ్చ నట్లే ధర్మమునకు కూడ మూలము ఒక్కాచే. కాని ఆ వృత్తముయొక్క ఆకులన్ననో అవి అసంఖ్యాకముఱు- అనగా లెక్కాలేనన్ని.

11

సర్వదర్శసమభావము 2

ఈ విషయము చాల మహాత్మ్యము గలది. అందుచేత దీని విషయమై ఇంకను విస్తారముగ ప్రాయగోరుచున్నాను, నా అనుభవములను కొన్నింటిని ప్రాసినచో సమభావ మను దానియొక్క అర్థము అధిక స్వప్తము కాగలదు. ఇక్కడ వలెనే ఫినిక్సు (దక్కిణాప్రికాలోని ఒక స్థలము పేరు) లో

కూడ నిత్యము ప్రార్థన జరుగుచుండెడిది. అక్కట హిందువులు, ముసల్మానులు, కై స్తువులు ఉండిరి. స్వర్గియుడైన శేష రుస్తుంబీయో లేక అతని పుత్రుడో— వారిలో ఎవరో ఒకచు తరుచుగ ఉండెడివారు. సేత రుస్తుంబీ ‘మనేవాలుంవశోలుం దాదా రామజీ నుం నామ్’ (నాకు రామనామము ప్రియమైనది) అను పాటన్న చాల ఇష్టపడెనువాడు. మగన్ లాలో లేక కాళిభాయియో ఈ పాటను మా అందరి చేత పాడించుచుండెడివారు. అప్పుడు సేత రుస్తుంబీ ఉల్లాసమతలో ‘దాదా రాంబీ’కి బనులు ‘దాదా హార్షమణ్ణీ’ పెట్టి పాడమని అడిగెను. పాట పాడించువాడు, పాడెడివారము ఆయన సూచన ప్రకారము, అట్లు పాడుట పూర్తిగ స్వాభావికమైనట్లు వెంటనే పాడసాగితిమి. దీని తర్వాత రుస్తుంబీ ఉన్నప్పుడు తప్పకుండగను, ఆయన లేనప్పుడు కూడ అప్పుడప్పుడును ఆ భజన కీర్తనలో ‘దాదా హార్షమణ్ణీ’ పెట్టి పాడుచుండెడివారము. స్వర్గియుడైన దాఖ్యాద సేత పుత్రుడైన హుసేన్ ఆశ్రమములో చాల మారులు ఉండెడివాడు. ఆతడు ప్రార్థనలో ఉత్సాహ పూర్వకముగ పాల్గొనుచుండెడివాడు. అతను స్వయముగ, మధుర స్వరములో ‘అగ్ని’ అను వాద్యములో పాటు “యహో బహోరె బాగ్— దునియాచాంద్ రోజ్” (ఈ ప్రపంచమను తోట శాందర్భము కొద్దిగోజులే) అనే భజనను పాడుచుండెడివాడు. మా కందరికిని ఆతమ దానిని నేర్చెను. ప్రార్థనలో అది అనేక మారులు పాడబడుచుండెడిది. ఇక్కడి మా ఆశ్రమ భజనావళిలో

ఆ పాట చేర్చబడినది. ఆ పాట సత్యాగ్రిమైన సూసేనవకు జ్ఞాపక చిహ్నము. అతనికంటే అధిక తల్వరణ్ణ¹⁶ సహాయమును ఆచరించు నవయువకు నింకొకని సేను చూడ లేదు. ‘ఓఁ సాధారణోయనేన్’ ఆశ్రమమునకు వచ్చి పోన్నచుండించినాడు. ఆయన కై¹⁷ స్తుపుడు. ఆయనకు ‘వైష్ణవజన’ అను భజన కీర్తన అన్న చాల ప్రియము. సంగీతములో ఆయనకు మంచి గ్రంథముండెను. ఆయన ‘వైష్ణవ జన్’ అనుచోట ‘క్రిష్ణయన్ జన్’ అను మాటనుపెట్టి పాడెను. అందరును వెంట కీ ఆయ నతో కలిసి అట్టే పాడిరి. ‘జోస్ఫ్’ యొక్క ఆనందంగానిపు అంతులేకపోయెను.

ఆత్మ తృతీకొరకు సేను వేరువేటు భగ్గుంగలసారి పవిత్రగ్రంథములను తీరుగవేయునప్పుడు నా కనసగమగునంత వరకు కై¹⁸స్తుపుల, ముసల్గునుల, పార్శ్వాల, యంకంంగాల, (జ్యోతిషాంగువుల ధర్మములతో పరిచయము సంపాదించిశిని. ఈ పవిత్రగ్రంథముల అధ్యయనము చేయుచున్నప్పుడు అనిచి ధర్మములయేడ నా మనస్సులో సమభావముండిననని సేను చెప్పగలను. అప్పుడు నా కట్టి జ్ఞానమున్ననని సేను చెప్పాలు లేదు. అప్పట్ల సమభావశబ్దముతో కూడ నాకు పూర్తి పరిచయ ముండకపోవచ్చును. కాని అప్పటి విషయములను జ్ఞాపితి తెచ్చికొన్నప్పుడు ఆ ధర్మముల సంబంధములో టీకా టిప్పణి చేయవలెనన్న ఇచ్చ కూడ నాకు కలిగినట్లు నాకు జ్ఞాపకములేదు. దానికి బదులు ఆ ధర్మముల (మంచముల)

వారి గ్రంథములను ధర్మగ్రంథములనుకొని ఆదర పూర్వుకు ముగ చదివితిని. అన్నింటిలో మూలసై తీక సిద్ధాంతముక్కణిగనే కనుగొంటిని. ఎన్నియో విషయములను నేను అర్థము చేసికొనలేకపోతిని. హిందూ ధర్మగ్రంథముల విషయములలో కూడ ఇట్లే అయినది. నేను, కూడ ఎన్నో విషయములను అర్థము చేసికొనలేక పోతుచున్నాను. కాని మనము తెలిసి ఉనబాలని వాటిని, తొందరపడి, తప్పులే అని అనుకొనరాదని అనుభవమువల్ల గ్రహింపగల్దితిని. ఇంతకుముందు తెలియరాని శిష్యములెన్నో నేడు జ్యోతిషవలె కనబడుచున్నవి. సమభావ ముతో చూచుట అభ్యాసము చేయుటవల్ల అనేక ముడులు తమంతట అవియే విడిపోతును. మనకు తప్పులే కనబడినప్పాడు వినయవివేకములతో వాటిని చూపించుటవల్ల, ఎవ్వరికిని దుఃఖము కలుగబోదు.

బహుళః ఒక సందేహము రావచ్చును. క్రిందటి మారు వ్రాసినలేఖలో ధర్మమునకు అధర్మమునకు భేదముండునని, అధర్మముపట్ల సమభావమునుంచుకొనునట్ల భ్యాసము చేయవలెనన్నది నా ఉద్దేశము కాదని చెప్పి యుంటిని. అట్లయినచో ధర్మధర్మముల నిర్ణయించుటలో సమభావ సిమమును ఉట్లంఫుంచుట జరుగుట లేదా యన్న ప్రశ్న రావచ్చును. అంతేగాక ధర్మధర్మముల నిర్ణయించుటలో కూడ ఆ నిర్ణయించువాడు పొరబడులు కూడ సంభవించ వచ్చును. కాని మనలో వాస్తవికమైన అహింస ఉన్నచో

వైరభావము నుండి తప్పించుకొనగలము. అధిర్ఘమును ద్వేషించుచున్నను అది చేయువాని యొడల మనలో ప్రేమ భావ ముండగలదు. దీనివల్ల నాతడు తన తప్పివమును అంగీకరించుకో లేక మన తప్పివమును మనకు చూపించుటో లేదా ఒకరి అభిప్రాయముల నొకరు సహించుటో జరుగును. అట్లుగాక ఆతసు అహింసామార్గమునబోక చివరకు హింసకు లేక కఠోరతకు దిగవచ్చును. అప్పటికేని మనము నిజమైన ఆహింసావాములమైనచో మన మృదుత్వము ఆతని దొజ్జన్య మును లేక హింసను లేదా కఠోరతను తప్పక దూరముచేయగలదనుటలో సంచేహములేదు. పొరపాటునైన మనము ఇతరులకు బాధ కలిగించరాదు. స్వయముగ మనమే కష్టములను సహించవలెను. ఈ బంగారు లేక ఉత్తమమైన నియమమును పాలించువాడు అన్ని సంకటములనుండి తప్పించుకొనగలడు.

12

వినయము లేక న్యూత

ప్రతములలో దీనికి ప్రత్యేకస్థానము లేదు. ఉండజాలదు కూడ. అహింసకు ఇది ఒక అర్థము. లేదా దీనిని అహింసాంతర్గతమైన దానిగ చెప్పవచ్చును. కాని న్యూత అభ్యాసమువల్ల లభించజాలదు. అది స్వభావములోనే ఉండవలెను. ఆశ్రమముయొక్క నియమావళి మొట్టమొదట

తయారు చేయబడినప్పుడు-దాని చిత్తు ప్రతి మృతులకు పంప బడెను. సర్ గురుదాస్ బెనర్జీ గారు నమ్రతకు ప్రతములలో స్థానమియ్యవలసినదిగ నూచన చేసెను. దానికి ప్రతములలో స్థానమియ్యకుండుటకు అప్పుడు కూడ ఇప్పుడు వ్రాయుచున్న కారణములనే తెలియజేసితిని. దీనికి ప్రతములలో స్థానము లేనపుటికిని ఇది ప్రతములకంటే ఎక్కువ ఆవశ్యకమైనది. ఆవశ్యకమైనపుటికిని నమ్రత అభ్యాసమువల్ల ఎవ్వరికిని పట్టు బడదని తెలిసికొంటిమి. సత్యమును అభ్యాసించవచ్చును. దయను అభ్యాసించవచ్చును. కాని నమ్రత వినయములో దానిని అభ్యాసించుట దంభమును అనగా కపటమును అభ్యాసించుటని చెప్పవలెను. ఇక్కడ నమ్రత అనగా పెద్దవారు ఒంటోరుల గౌరవాధ్మయు శిష్టాచారప్రకారము చేయు పనులు కావు. ఒకడు ఇంకొకనిపట్ల తిరస్కరభావము కలిగియుండియు బైటకు సాప్టాంగ నమ్మారము చేయుచున్నాఁ అది నమ్రత కాదు. మోసము. ఒకడు రామనామమును జపించుచు, జపమాల త్రిప్పుచు మునివలె కూర్చుండవచ్చును. కాని వాని హృదయము స్వారముతో నిండియున్నాఁ వాడు నమ్రతగలవాడుకాదు. పాపండుడు. వినయశీలునకు తానట్లు నుట్లు గుర్తుండదు. సత్యము మున్నగు వాటిని కొలుచుటకు మనము కొలబద్దలను పెటుకొనవచ్చును. కాని నమ్రతకు అది పీలులేదు. స్వాఖావికమైన నమ్రత లేక వినయము దాగి యుండదు. కాని నమ్రుడైన లేక వినయవంతుడైన మను ఘ్యుడు ఆ సంగతిని తెలిసికొనలేదు. లేక చూచుకొనలేదు.

వశిష్ఠ విశ్వామిత్రుల ఉదాహరణ విషయమై మన మనేక మారులు ఆశ్రమములో వినియున్నాయి. అర్థము చేసి కొన్నానుము. మనము జూన్యుముతో సమానమగునంతవరకు మన న్యమత సాగిపోవలెను. ‘నేనును ఒకడిని’ అన్న అహం కాగ భూతము మనసులో చేకినంతనే మన న్యమత ఎగిరిపోగలదు. మన ప్రతములన్నియు మట్టిలో కలిసిపోవును. ప్రతము లను పాలించువాడు తొనాప్రతములను పాలించుచున్నానని గర్వపడినచో ఆ ప్రతముల విలువను పోగొట్టుకొనును. సమాజములో విషప్రాయుడై పోవును. అతని ప్రతములకు సమాజమెట్టి విలువనేయదు. వాటి ఘలితమును అతడు అనుభవింపజాలడు. న్యమతకు అధ్యము అహంకారత్వము లేకుండబోవుట. ఆలోచించినచో, జీవమాత్రులమైన మనము విశ్వములోని ఒక రజఃకణముకంచె ఎంతమాత్రము ఎక్కువ కాదు. శరీరయాపములో మనము హైమే జీవించువారము. అనంత కాలచక్రములో నూనుసంవత్సరములు ఒక లెక్కలోనివి కొవు. అందుచేత మనము ఆహంకారచక్రమునుండి బైట పడినచో, అసగా మనము జూన్యుమైపోయినచో—అంతయు మనమే కాగలదు. అంతయు మనమే కాగలమనుడానికి అర్థము ఈశ్వరునితో, పరమాత్మతో సత్యముతో వేరుగ నుండకుండుటయే. అహంకారము నశించుటన్న పరమాత్మ నితో కలిసిపోవుట. సముద్రములోనుండు నీటిచిందువు సముద్రముయొక్క మహత్తులో పాల్గొనును. కాని దానికాజ్ఞానముండదు. అది సముద్రమునుండి వేరై ‘నేనును ఒకదానిని’

అని చెప్పుకొనుటకు మొదలు పెట్టునో లేదో పెంటనే అది ఎండిపోవును. ఈ జీవితము జల ఖుద్దుదములతో అనగా సీటిబుడగలిగో పోల్చుబడినది. అట్లు పోల్చుటలో నాకే మాత్రము అతిశయోక్తి కనుపించుటలేదు.

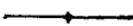
అట్టి నమ్రత, శూన్యత, అభ్యాసమువల్ల ఎట్లు రాగలదు? కాని ప్రతములను సరియైన రీతిని అర్థము చేసి కొనినంతనే నమ్రత తానంత టడే రా మొదలగును. సత్య పాలన చేయగోరువాడు అహంకారిగ ఎట్లుండగలడు? ఇత యల కొరకు ప్రాణము లర్పింపబోవువాడు ఒక స్థలమును తన దని ఆకట్టుకొని ఎట్లు కూర్చుండగలడు? ప్రాణము లర్పించు టకు నిశ్చయించుకొన్నప్పుడే ఆతను తన శరీరమును వదలి వేసినాడు. కాని అట్టి నమ్రతను పురుషార్థ రహితమైనదని అనరా? హిందూ ధర్మములో దానికి అట్టి అర్థమే తప్పక చెప్పబడేను. దీనివల్ల అనేకచోట్ల సోమరితనమును, కపట మునకు స్థానము లేక సందు దూరకిపోయినది. వాస్తవములో నమ్రతకు తీవ్రతరమైన పురుషార్థమని అర్థము. కాని అది యంతయు పరమార్థము కొరకే కావలెను. ఈశ్వరుడు ఇరు నది నాలుగు గంటలు పనిజేయుచున్నాడు. ఆవలించుటకై నను న్యాసధి తీసికొనడు. మనము ఆయన వారమైనచో, ఆయనలో కలిసిపోయినచో మన ఉద్యోగము కూడ ఆయన దానితో సమానముగ అతంగ్రదితము అనగా నిద్రలేనిదై పోవును లేదా పోవలెను. సముద్రమునుండి వేరగు సీటి బిందువు విషయములో విషాంతిని మనము భావించవచ్చును.

కాని సముద్రములో నుండు నీటిబింబునునకు విశ్రాంతి ఎక్కుడిది ? సముద్రమునకు ఒక్క త్యఙికాలమైనను విశ్రాంతి ఎక్కుడ దొరుకును ? మన విషయములో కూడ ఇదేమాటు నర్తించును. ఈశ్వర రూప సముద్రములో మనము కలిసి పోయినచో మన విశ్రాంతి ఎగిరిపోవును. విశ్రాంతికి అనసరము కూడ లేకండగనే పోవుచుండును. ఇదే నిజమైన విశ్రాంతి. మనో అశాంతిలో ఇదే శాంతి. జీవమాత్రులకు సేవగావిం చుటకై మన సర్వస్వమును అర్పించవలెనన్న ఆశ పెట్టుకొనుటయే నిజమైన సమత. అనిష్టంటినుండి నుహ్తులమైన పింగ్లుట లేదా వివృతులమైన పింగ్లుట మనకు ఆది సోమ శుక్రవారము లన్నియు ఒక్కాచే. ఈ అవస్థను లేక స్థితిని నర్తించుట కష్టము. అది అనుభవగమ్యమైనది. సర్వసమర్పణ గావించినవాడు దాని ననుభవించును. మన మందరము కూడ అనుభవించవచ్చును. దీనిని అనుభవములోనికి తెచ్చికొను ఉద్దేశముతోనే మనము ఆశ్రమములో కూడితిమి. లేక చేరితిమి. ప్రతములన్నియు, పనులన్నియు దీనిని అనుభవించుటకొరకే. ఇక్కడ మన మాప్రతముల ననుప్రించు చున్నచో ఆ పనులను చేయుచున్నచో ఏదో ఒక రోఱన ఆ అనుభవము మన చేజిక్కగలదు. కేవలము దానిసే అస్విమించుచు బోయినచో అది దొరుకునది కాదు.

13

స్వదేశీ ప్రతము

రాజకీయ విషయముల నెత్తుకొనరాదని నేను చేసి కొన్న సంకలపమునకు కొంత అడ్డువచ్చును కావున స్వదేశీ విషయము ప్రాయట మానెదను. స్వదేశీ విషయమై ధారిగ్నిక దృష్టితో ప్రాయమొదలిడినను రాజకీయములతో పరోక్ష సంబంధముగల కొన్ని సంగతులను ప్రాయవలసివచ్చును.

14

స్వదేశీ ప్రతము

[ఇది జైలుబైల ప్రాయిబడనది.]

స్వదేశీ ప్రతము ఈ యుగమునకు సంబంధించిన మహా ప్రతము. అజ్ఞానమువల్ల నేమి లేక తదితర కారణములవల్ల నేమి ఆత్మకు స్వధర్గజ్ఞానము లేనప్పాడు ఆ జ్ఞానము కలుగు టకు ప్రవతములను పాలించుటవసరము కాగలదు. స్వభావము వల్ల నే మాంసాహారి కాని వాడు మాంసాహారి కాకుండుటకు ప్రతమును పూనవలసిన అవసరముండదు. మాంసము అతనిని ఆకర్షించుటకు బమలు అతనికి డోకు పుట్టించును.

స్వదేశి ఆత్మయొక్క ధర్గులుగూ కాని అది దానిని మరిచిపోయినది. అందుచేత దాని విషయములో ప్రతమును గై కొనవలసిన అవసరముండును. మూలసంబంధములన్నింటి నుండి పూర్తిగ ముక్కిపొందులయే ఆత్మకు స్వదేశీ అను

దానివల్ల కలుగవలసిన పరమార్థము. ఇతర ఆత్మలతో ఏకతను స్థాపించుకొనుటలో ఆత్మకు దేహము బాధకముగ నుండును. దాని మార్గములో అది విఫ్పురూపమైపోవును. అందుచేత ఆత్మకు దేహము కూడ విచేశియే. జీవమాత్రతు లతో ఐక్యమును సాధించుచు, స్వదేశి ధర్మమును ఎరింగి దానిని పాలించువాడు దేహమును కూడ త్వజించిపేయును.

ఈ అర్థము సత్యమైనచో మన ఇరుగుపొదుగువారి సేవలో నిమగ్నులమై ఉండుచే స్వదేశి ధర్మమని ఎట్టి ఆయా సము లేకుండ అర్థము చేసికొనగలను. ఈ సేవ చేయుచున్న పుడు దూరమున నున్నవారు మన సేవనుండి పుగిలిపోవు చున్నారని గాని లేదా వారికి ణిని కల్పునని గాని భ్రమ కలుగుట సంభవింనవచ్చును. కాని అది కేవలము భ్రమ మాత్రమే. స్వదేశము వారికి పరిశుద్ధమైన సేవ చేయుటాన్ని పరచేశము వారికి కూడ పరిశుద్ధమైన సేవచేయుట తప్పక జరుగును. యథాపిండే తథా బ్రహ్మమైండే.

దీనికి విరుద్ధముగ దూరమున నున్నవారి సేవ చేయ వలెనన్న మోహముంచుకొన్నచో— ఆ పని జరుగడు సరిగదా ఇరుగుపొరుగువారి సేవకూడ జరుగజాలదు ఇది అది రెండును చెడిపోవును. నా మిాద ఆధారపడిన కుటుంబము వారిని లేదా గ్రామవాసులను సేను వదలిపెట్టినచో వారికి పొ ఆధారము లేకుండపోవును. దూరమున ఉన్నవారి సేవ చేయుటకు సేను పోయినచో— వారి సేవచేయుట ఎవరి

ధర్మమో వారు ఆ ధర్మమును మరచిపోదురు. అక్కడి వాతావరణము చెడును. నే నున్నచోటి వాతావరణము ఇది వరకే చెడిపోయినది. అట్లు చేయువాడు అన్ని విధముల నష్టమే కలిగించును. అగటితమ్ములైన ఇట్టి విషయము లెన్ని టినో దృష్టిలో నుంచుకొన్నచో స్వదేశీ ధర్మమును రుజువు చేయవచ్చును. దీనినుండి “స్వధర్మైనిధనం ప్రశ్నేయః పరధర్మో భయావహః” అనునది బయల్యైడలినది. దీనికి స్వదేశీ ప్రతమును పాలించుటలో మరణము సంభవించినను నుంచి దేగాని పరదేశీప్రతము భయానకమైనదని అవశ్యము అర్థము చెప్పి వచ్చును. స్వధర్మ మనగా స్వదేశి.

స్వదేశీని అర్థము చేసికొనకుండుటనల్లినే గడబిడ జరుగుశున్నది. కుటుంబము యెడల మోహమంచుకొని దానిని నేను పోషించినచో, దానికొరకు ధనమును దొంగి లించుట మున్నగు మోసపు-పనులను జేసినచో అది స్వదేశీ ప్రతపాలనకాదు. కుటుంబముపట్లు నాకున్న ధర్మమునే నేను పాలించవలసినది. ఆ ధర్మమును అన్వేషించుటలోను, దానిని పాలించుటలోను సర్వవ్యాపకమైన ధర్మము నాకు దొరుకును. స్వధర్మమును పాలించుటవల్ల పరధర్మములవారికి లేదా పరధర్మమునకు హాని ఎన్నడు కలుగజాలదు - కలుగకూడదు. హాని కలిగినచో స్వధర్మముకొన్నది స్వధర్మము కాదు, స్వాధిమానము. అందుచేత నది త్వజింప వలసినది.

స్వదేశీని పాలించుటలో కుటుంబమును బలిచేయవలసి వచ్చును. అట్లు చేయవలసివచ్చినచో దానివల్ల కూడ

కుటుంబసేవజరుగవలెను. తన్నపోగొట్టుకొని తన్న రక్షించు కొన్నట్టే కుటుంబమును బోగొట్టుకొని దానిని రక్షించుట సంభవించవచ్చును. నా గ్రామములో మహామారిరోగము వచ్చినదనుకొనుము. అప్పుడారోగము తగిలినవారికి స్వయమగ నే సేవచేయచేగాక ఆ పనికై నా భార్యను, పుత్రీశుత్రులను నేను నియోగించి, వారందరా రోగములవల్ల చసపోయినచో—నేను కుటుంబము నాశనము చేసినవాడనుగాను. దాని సేవచేసినవాడనే. స్వదేశీలో స్వార్థములేదు. ఒకవేళ ఉన్నను అడి శుధస్వార్థము. శుధస్వార్థమనగా పరమార్థము. శుధస్వదేశీయనగా పరమార్థముయొక్క పరాకాష్ట అనగా కడపటి వాద్దు.

ఈ విధమైన ఆలోచన ననుసరించి చూడ భాదీలో సామాజికమైన లేక సంఘపరమైన శుధస్వదేశీధర్మము నాకు కనిపించినది లేదా నేను కనుగొంటిని. అందరికిని తెలియగలట్టి, ఈ యుగములో ఈ దేశములో అందరును పాలించుటయిన త్వంతావశ్యకమైనట్టి స్వదేశీధర్మము ఏది కాగలదు? ఎట్టి ఆయాసము లేకుండ దేనిని పాలించుటవల్ల హిందూస్తానములోని కోట్లకొలది ప్రజలు రక్షింపబడురురో అట్టి స్వదేశీధర్మము ఏది కాగలదు? ఈ ప్రశ్నలకు జవాబుక్రింద రాట్నము లేక స్వదేశి నాకు దొరికినది.

ఈ ధర్మమును పాలించుటవల్ల పరదేశములలోని ముల్లులకు నష్టమువచ్చనని ఎవ్వరును అనుకొనరాదు. దొంగ,

తాను దొంగిలించిన సామృద్ధును తిరిగి ఇయ్యవలసివచ్చినచో— లేదా దొంగతనము చేయకుండ దొంగ ఆపిపేయబడినచో అందువల్ల ఆ దొంగకు నష్టము కలుగలేదు. లాభమే కలుగు చున్నది. పొరుగువాసు సారాత్రాగుట మానివేసినచో లేదా నల్లమందును తినుట మానివేసినచో దానివల్ల, సారా దుకా ఇము వానికిగాని నల్లమందు దుకాణమువానికిగాని నష్టము లేదు. లాభమే, యోగ్యముకాని విధమున ధనమును సంపాదించువానికి, ఆ సంపాదన పోయినచో దానివల్ల ఆతనికిని లోకమునకు కూడ లాభమే కల్గును.

రాట్టుముమిాద ఎట్లో అట్లు ఏదో ఒక రకమైన నూలు వడికి దానితో సేసిన ఖద్దరును కట్టుకొని అందువల్ల స్వదేశీ ధర్మమును పూర్తిగ పాలించితినని తల్పిపడువారు మహామౌలో మునిగియున్నారు. సంఘపరమైన స్వదేశీ ధర్మమునకు ఖాదీ మొదటిమెట్టు. ఈ స్వదేశీ ధర్మమునకు ఆఫరి మెట్టులేదు. విదేశవస్తువులతో నిండియున్న ఖద్దరు థారులు చాలమందియున్నారు. వారు స్వదేశీని పాలించుట లేదు. వారు ఏ యెండకాగొడుకు పట్టువారు లేదా ప్రవాహములో కొట్టుకొని పోవువారు. స్వదేశీప్రతమును పాలించు వాడెప్పుడును తన చుట్టుప్రక్కలను పరిశీలించు చుండును. ఇరుగు పొరుగువారి సేవచేయుట కవకాశము దొరికి నష్టమై డెల్ల సేవచేయును. ఇరుగుపొరుగున తనకు ఆవళ్యకమైన మస్తువులు చేతితో తయారుచేయబడినచో మొట్టమొదట ఆ స్వదేశీ వస్తువు లంత బాగుండక పోయినను, వాటి భరీదు

పక్కనైనను ఆతమ వాటినే కొనును. ఆ వస్తువులను పూర్వముకంటే మంచిగ సిద్ధముచేయుటకు, సిద్ధముచేయించు టకు ప్రతథారి ప్రయత్నింపగలడు. అంతేగాని పెరికివాడై స్వదేశీవస్తునులు బాగుండలేదని పరదేశవస్తువుల నుపయోగించుటకు పూనుకొనడు.

అయినను స్వదేశీ ధర్మమును ఎరింగినవాడు నూఱు తనదని దానిలో మునిగిపోడు. స్వదేశములో సిద్ధముగాని వస్తువులను లేదా మహా కష్టముమాద తరూరగు వస్తువులను పరదేశములమాద ద్వేషముచేత తన దేశములో సిద్ధము చేయించుటకు పూనుకొనుటలో స్వదేశ ధర్మము లేదు. స్వదేశ ధర్మమును పాలించువాడు పరదేశిని ఎన్నటికి ద్వేషించడు. అందుచేత పూర్వ స్వదేశీ ప్రతములో ఇతరుల ద్వేషించుట ఉండదు. ఇది సంకుచితమైన ధర్మముకాదు. ఇది ప్రేమనుండి, అహింసనుండి జన్మించిన సందర్భమైన ధర్మము.

15

ప్రతముల ఆవశ్యకత

ప్రతముల మహాత్మమును గురించి ఈ ఉత్తరములలో నేనక్కడక్కడ ప్రాసియుండవచ్చును. కాని, జీవితమును చక్కగ రూపాందించుకొనుటకు లేదా జీవిత నిరాగ్రణమునకు ప్రతము లెంత ఆవశ్యకములో ఇక్కడ విచారించుట నా

కుచితమనిపించుచున్నది. వివిధ ప్రతములను గురించి వ్రాసిన పిమ్మట ఇప్పుడా ప్రతముల ఆవశ్యకతను గురించి విచారించుదము.

‘నియమములను పాలించుట మంచిదే. కాసి వాని విషయములో ప్రతముల గైకొన అవసరములేదు. అదేగాదు. అట్లు ప్రతముల గైకొనుట మనోదారఖల్యమును సూచించును. కోనికారకముకూడ కావచ్చును. అంతేగాక ప్రతములను ఘృనినతర్వాత ఆ ప్రతనియమములు అష్టవచ్చునవి గను లేదా పాపరూపములైనట్లుగను తెలియవచ్చిన పిమ్మట కూడ నాటిని అంటిపెట్టుకొని ఉండవలసినటితి అసహ్యమైనది’ అని చెప్పు ఒక సంప్రదాయమున్నది. అది ప్రబలమైనది కూడా. ఇంకను ఆ సంప్రదాయమువాను “ఉదాహరణకు-సారా త్రాగకుండుట మంచిది. అందుచేత త్రాగరాదు. కాని ఎప్పుడైన త్రాగిన నష్టమేమి? మందురూపములో దానిని తప్పక త్రాగవలసినదే.. అందుచేత దానిని త్రాగరాదను ప్రతమును గైకొనుట కంఠమున కురిపెట్టుకొనుటతో సమానము. సారా విషయములో చెప్పినది ఇంశర విషయము లకు కూడ వర్ధించును. మంచికొరకు అబద్ధముకూడ ఎందుకు చెప్పరాయ? అని కూడ వాదించెదరు. ఈ యుక్తులలో తత్వమేదియము నీకు కనిపించుటలేదు. ప్రతమునకు అర్థము దృఢ నిశ్చయమని. ఆటంకములను దాటిపోవుట కొరకే ప్రతముల ఆవశ్యకత. కష్టములు వచ్చినను భంగము కాని దానిసే దృఢ నిశ్చయమనవచ్చును. అట్టి దృఢ నిశ్చయము లేనిదే

మనుష్యుడు ఉత్తరోత్తర అభివృద్ధి నందజాలడన్న నంగతిని మానవకోటియెక్కు అనుభవము రుజువుచేయుచున్నది. పాపరూపమైన దానిని నిశ్చల ప్రతమని చెప్పటకు వీలులేయ. అది రాత్మసవృత్తి. మొదట పుణ్యరూపముగనున్న ప్రతము తుదకు పాపరూపముగ సిద్ధమైనచో దానిని వదలిపెట్టట కూడ ధర్మమే యగును. కాని సందేహస్వదమైన అట్టి వస్తువు విషయమై ఎవ్వరును ప్రతము బాసరు. లేదా పూనాదు. మానవకోటిచేత ధర్మములని అంగీకరింపబడినను— నాటిని ఆచరణలో పెట్టటకు మనము అలవాఱుపడని కారణమువల్ల సర్వమాన్యమైన ఆ ధర్మముల విషయముననే మనము ప్రతముల బాసవలసియుండును. సైన ఈయబడిన ఉదాహరణలో పాపమను భ్రమకలుగుట సంభవించవచ్చును సత్యము చెప్పటవల్ల ఎవరికైన హని కలిగినచో? అని సత్యవాది విచారించుటకు పూనుకొనడు. సత్యమువల్ల ఈ ప్రపంచములో ఎవ్వరికి హనికలుగదన్న— కలుగబాలదన్న విశ్వాస మాతనికుండవలెను. మధ్యపాన విషయములోకూడ ఇదేమాట వర్తించును. ఈ ప్రతము గైకొనునప్పాడు ముండు విషయములో నది వర్తించదని ముందే అనుకొనవలెను లేదా ప్రతపాలనలో ప్రాణపాయమున కైనను సిద్ధపడుటకు నిశ్చయించుకొనవలెను. మండు రూపములో సారాను త్రాగకున్న శరీరము లేకుండ బోయినచో నష్టమేమి? సారాత్రాగుటచే శరీర ముండునని పట్టా ఎవ్వరు ప్రాసి ఇవ్వగలరు? ఆ సమయములో శరీరమునకు అపాయము లేకుండబోయి

ఇంకొక సమయములో పేరొక కారణమువల్ల శరీరము లేకుండ బోయినచో దానికి భాధ్యతెవ్వరు? దీనికి వ్యతిశే కముగ శరీర రక్షణకొరకు కూడ సారాత్రాగని వాని ఉదా హగణయొక్క అద్భుత ప్రఫూవము మద్యపాన దుర్వ్యసన ము... చిక్కుకొనినవారిమిాద పడినచో లోకమునకు ఎంత లాభము! శరీర ముండినను పోయినను సరే ధర్మమును పాలించుటే నా పని అన్న భవ్యమైన నిశ్చయము గావించు కొనినవాడే ఎష్టాడో ఒకప్పడు ఈక్ష్వరుని దర్శింపగలడు. వ్రతము బూనుట దుర్బులతకు చిహ్నము కాదు. బలమునకు చిహ్నము. ఘలానా పనిని చేయు ఉచితమైనచో దానిని చేసియే తీరవలెను. దీనిపేరే వ్రతము. దీనిలో బలమున్నది. దీనిని వ్రతమని పిలువక ఇంకొక పేరుతో పిలిచినను అభ్యంతరము లేదు. వీలైనంతవరకు చేయగలనను వాడట్లనుటను నముతగ భావించినను నిజమున కతడు తన బలహీనతను లేదా అభిమానమును వెలిబుచ్చుచున్నాడు. దీనిలో నముతాగంధము కూడ లేదు. ‘వీలైనంతవరకు’ అన్న ఈ మాటలు శుభప్రదములైన నిశ్చయములకు విషముతో సమానములని, నా అనుభవమునల్ల ఇతరుల జీవితములనుండి నేను గ్రహించితిని. వీలైనంతవరకు చేయట కర్థము మొట్టమొదటటి ఆటంకమునకే క్రిందపడుటన్నమాట. వీలైనంతవరకు సత్యమును పాలించెదనన్న వాక్యమున కర్థమేదియు లేదు. వ్యాపారములో వీలైనంతవరకు ఘలానా తారీఖునకు ఘలానా మొత్తము ఇయ్యగలనన్న చిట్టి చెక్కుగా గాని, ఖుండి

రూపములో గాని అంగీకరింపబడదు. ఆదే విధముగ ఏంత వరకు వీలగునో అంతవరకు సదా సత్యమును పాలించేనను వాని హలండీని భగవంతుని దుకాణములో మరాష్ట్రాటుకు నీలుగాదు.

ఈశ్వరుడు స్వయముగ దృఢనిశ్చయములయొక్క వ్రతములయొక్క సంపూర్ణమైన మూర్తి. తన నియమముల నుండి ఆయన వెంట్లుక వాసంతైన చలించినచో ఆయన ఈశ్వరుడుగ నుండజాలడు. సూర్యసు మహావ్రతథారి. ఆయనవల్లనే లోకములో కాల నిట్టా యము జనుగును. ఈద్ది ములగు పంచాంగములను రచించుటకు నీలగుచున్నది. ‘ఆయన సదా ఉదయించును. ముందు కూడ ఉదయించుచునే ఉండగలడు.’ అన్న దానిలోనే మన క్షేమమున్నదని మన మనకొనునటి మర్యాదను ఆయన స్థాపించి వేసేను. వ్యాపారముకూడ మనుష్యులు తమ వాగ్దానములను నెనవేస్తుట మీదనే ఆధారపడియుండును. వ్యాపారఫులు బండొనులపట్ల వాగ్దానములచే బంధింపబడకుండినచో వ్యాపారమే నడువ జాలదు. ఈ విధముగ వ్రతమనునది సర్వ్యత వ్యాపించియుండు వస్తువుగ కనిపించును. అట్టియెడ జీవిత పురోభివృద్ధి కోరు వానికి, ఈశ్వరదర్శనము గావించగోరువానికి వ్రతములు లేకుండ పని ఎట్లు జరుగగలడు? అందుచేత వ్రతముల ఆవశ్యకతను గురించి మన మనస్సులలో సంచేహా మెన్నడు పుట్టరాదు.

16

య జ్ఞా ము

యజ్ఞమను మాటను మనము తరచు ఉపయోగించే దము. రాట్నముమిాద నొలు వడకు పనిని మనము మహా యజ్ఞమని చెప్పాచున్నాము. అందుచేత యజ్ఞమను మాట రొయక్క వివిధార్థములను గురించి విచారించు టువసరము.

యజ్ఞమన, ఇహపరలోకములకు సంబంధించిన స్వార్థ మును పెట్టుకొనక, ఇతరుల క్రేయస్సుకోరి చేయు కర్నై లేక పని. ఇక్కడ కర్నై లేక పని అను శబ్దములను విశాలార్థములో తీసికొనవలసియుండును. మనోవాక్యాయములకు సంబంధించిన కర్నై దానిలో ఇమిడియున్నది. ఇతరు లనుమాట మానవ మాత్రుల కేగాక సకల ప్రాణకోటికిని వర్తించును. అందుచేత అహింసాదృష్టితో చూచినవో మానవాభ్యాదయమునక్కె కూడ జంతుబలినిచ్చుట యజ్ఞముకాదు. జంతుబలిని వేద ములు అంగీకరించుచున్నవన్నను బొధలేదు. అట్టి బలి సత్య మునకును అహింసకును విరుద్ధమగుటయేచాలును. నేను వేద పండితుడను గానని ఒప్పుకొందును. ఈ విషయములో నాక్కటి పాండిత్యము లేనందులకు బొధవడను. వేదకాలమునాటి సంఘములో జంతుబలి ఉండినదని బుజువు చేసినను, చేయ బడినను అహింసావాది కది ప్రమాణము కాబాలదు.

యజ్ఞమనునది ఒక కర్నై లేక పని కావలెను. అది అత్యధిక భూభాగములో నివసించు, అత్యధిక సంఖ్యకులైన

జనులకు, అత్యధిక ప్రశ్నేయస్వను కలిగించునడై ఉండవలెను. అంతియకాదు. అకర్ను, తక్కువ శ్రేష్ఠులో అత్యధిక సంఖ్యా కులైన శ్రీపురుషులు చేయుటకు వీలైనదిగ ఉండవలెను. అందుచేత, ఉత్తమ లక్ష్మీమనబడుదానిని సాధించుటకైనను ఎవరికైన చెపు గోరుటగాని చెపు చేయుటగాని యజ్ఞము కాపాలదు. మహాయజ్ఞ మెంతమాత్రము కాజాలదు. యజ్ఞము క్రిందకురాని కర్ను అంతయు బంధనమునకే కారణమగునని గీత బోధించుచున్నది. అనుభవము కూడ అదే తేలున్న చున్నది.

ఈ యర్థములో యజ్ఞము లేకుండ ప్రపంచము ఒక్క త్యాగమైన ఉండబాలదు. అందుచేతనే గీత రెండవ అధ్యాయములో జ్ఞానమును గురించి. చెప్పి, దానిని బడయుసాధనముల విషయమై మూడవ అధ్యాయములో సెత్తుకొని సృష్టితోడనే యజ్ఞము మొదలైనదని చెప్పాచున్నది. సృష్టికంతకును నేనచేయుటకే ఈ శరీరము మనకీయబడినది. అందుచేత యజ్ఞము చేయకుండ భుజించువాడు దొంగిలించిన ఆశరమును తినుచున్నాడని గీత చెప్పాచున్నది. పవిత్రజీవితమును గడపగోరవాని ప్రతి కర్నుయు యజ్ఞరూపమై ఉండవలెను. యజ్ఞము చేయవలసిన విధి మనకు జన్మవల్లనే వచ్చిపడినది. అందుచేత బ్రతికియున్నంత కాలము మనము బుణస్తులమే. సదా లోకసేవ చేయవలసినవారమే. బానిస తన యజమాని నుండి తిండి, బట్ట మొదలగు వానిని బడయునట్లు విశ్వసాధుడు తునకిచ్చువానిని కృతజ్ఞతతో దానము క్రింద మనము

తీసికొనవలెను. బుణస్తులమైన మనము మన విధులను నెర వేర్చినందులకు ప్రతిఫలమందుటకు అనర్హుల మగుదుము. అందుచేత మనము గ్రహించుదానిని దానమే యనవలెను. కావున దానము లభింపకపోయినచో మనము యజమానిని నిందింపరాదు. మన శరీర మాయనదే. దానిని జాగ్రత్తగ నుంచుకొనుటయో లేక వదలివేయుటయో ఆయన ఆజ్ఞ ప్రకారమే జరుగును. ఈ విషయమై మనమైవ్యరిని నిందింపరాదు. దయను యాచించరాదు. దానికి బదులు ఈక్ష్వర సృష్టిలో మన స్థానమేదో గ్రహించినచో ఇది ఆనందదాయక మైనది. వాంఘనీయమైనది. ఈ బ్రహ్మగ్రంథ మనుభవించ వలెనన్నచో మనకు గట్టి నమ్రకముండవలెను. ‘నిను గురించి నీవేమాత్రము చింతపెట్టుకొనకుము. ఆ చింత పరమేశ్వరునకే వదలుము’ అన్న దానినే అన్ని ధర్మములు చెప్పాచున్నావి.

దీనివల్ల ఎవ్వరును భయభ్రాంతులు కానవసరములేదు. పరిశుద్ధమైన అంతరాత్మతో సేవనే పనిగా పెట్టుకొన్నవాడు దీని ఆవశ్యకతను ఆ రోజుకంటే ఆ రోజు బాగుగ గ్రహింప గలడు. అతని భక్తికి విశ్వాసములు నానాటికిని వృద్ధి జూడ గలవు. స్వారత్యాగము చేయుటకు సిద్ధముకాని వాడు, జన్మతః తనకు సంక్రమించిన విధులను గురైరుంగనివాడు సేవామార్గమునం దడుగిడలేదు. తెలిసియో, తెలియకయో మనలో ప్రతి వారును ఏదో ఒక విధమైన సేవ చేయు చున్నారు: ‘ఈ అలవాటును మనము బుధ్మిపూర్వకముగ

అభ్యాసము చేసినచో సేవచేయవలెనన్న కోరిక మనగో నానాటికిని ఎక్కువ కాగలదు. దానివల్ల మనకే గాక యూవత్ర్వపంచమునకు సాఖ్యము చేకూరును.

17

యజ్ఞ ము

క్రిందటి వారము యజ్ఞమును గురించి ప్రాసితిని. ఆ విషయమై ఇంకను ప్రాయవలెనని యున్నది. మానవ సృష్టితోపాటు సృష్టింపబడిన నియమమును గురించి ప్రాయటాలాభసాటిగానే ఉండుననుకొనెదను. యజ్ఞము ఇరువదినాలుగు గంటలు నెరవేర్చవలసిన ఒక విధి లేక చేయవలసిన ఒక సేవ. అందుచేత ‘పరోపకారాయ సతాంవిభూతయః’ అను వాక్యమునందలి ఉపకార శ్వర్మములో కరుణభావము ఏ మాత్రమున్నను ఆ వాక్యము సరికాదు. కోరికలేకుండ సేవచేయుటాతరులయేడ దయఱాపించుటకాదు. మన సేవ చేసికొనుటయే. బుఱము తీర్చుటవల్ల మనకే లాభము కలుగును. మన తలమిాది బరువు తగ్గిపోవును. నిర్వ్యర్థించవలసిన విధిని నిర్వ్యాపించినట్లగును. సత్పురుషులేగాక, మనమందరముకూడమన సాధన సంపత్తులను మానవాభ్యుదయమున్నకే వినియోగింపవలసి యుండును. పరమేశ్వరుని శాసన మది అగుచో (ఆడేనని సప్టముగా తెలియుమన్నది) భోగలాలనతకు జీవితములో స్థానములేకుండ బోయి త్యాగమునకు దారి నిచ్చును. త్యాగమే మానవునకును పశువునకును గల శేదము.

అట్టి జీవితములో రసమండదనియు, కళకును గృహాస్తా
జీవితమునకును దానిలో చోటుండదనియు కొండరు అభ్యం
తరము చెప్పాదురు. త్యాగమనగా ఇక్కడ ప్రపంచమును
వదలిపెట్టి అడవులకు పోవుటకాదు. జీవితములో చేయవలసిన
కర్మలన్నింటిని త్యాగబుద్ధితోనే చేయవలెననుట. జీవితము
భ్రాగము లనుభవించుటకు గాక ధర్మమును నిర్విర్మించుటకే
నని భావించు గృహాస్తాడు, గృహాస్తాడు కాకుండపోడు. త్యాగ
బుద్ధితో పనిచేయు వర్తకుని చేతిలో కోట్లు తిరుగుచుండును.
అతడు తన శక్తులనన్నింటిని సేవకారకే ఉపయోగించును.
అందుచేత ఆతమ మోసము చేయడు. సాహసవ్యాపారము
లోనికి దిగడు లేదా జూదమూడడు. స్వచ్ఛమైన జీవితమును
గడపును. ఏ ప్రాణికిని వోని చేయడు. ఎవరికైన వోని
చేయుటకంటె కోట్లకోఁడి ధనమును పోగొట్టుకొనుటకు సిద్ధ
పమును. ఇట్టి వర్తకులు నా ఉంపాజగత్తులోనే ఉన్నారని
ఎవ్వరును భ్రమపడరాదు. ప్రపంచముయొక్క సాభాగ్యము
వల్ల. అట్టివారు ప్రాచ్యదేశములలోను పాశ్చాత్య దేశము
లలో కూడ ఉన్నారు. అట్టి వారిని ప్రేష్టమిద లెక్కింప
వచ్చునన్నుడి కూడ నిజమే. కాని వై వర్ణనకు తగిన సజీవు
డైన వర్మకు ఒక్క డున్నను నేను చెప్పినది ఉంపాకల్పిత
మనుటకు వీలులేదు. వథవాణములోని లోకసేవా తత్పర్యాడైన
దర్జివానిని మనమందర మెరుగుదుము. అట్టి వానినే మంగలి
నొకనిని నేను ఎరుంగుదును. మనలో ప్రతివారును అట్టి నేత
గాని నొక్కని ఎరుగుదురు. ఈ విషయములో లోతునకు

పోయినచో భగవదర్పితమైన జీవితములను గడపువాడు ప్రతి వృత్తిలోనను మనకు కనబడగలరు. ఏరు తమ వృత్తి వల్ల నే జీవనోపాధిని సంపాదించుకొందురన్న మాట ఉత్స్వమే. జీవనో పాధిని సంపాదించుటయే వారు చేయపనికి ముఖ్యాదైశము కాదు. మోతీలాల్ మొట్టమొదట దర్జ అనగా కుట్టు పని వాడు. తర్వాతకూడ కుట్టుపనివాడుగనే ఉండెను. అతని భావములో మార్పు వచ్చినది. అతను చేయు పని పూజక్రింద పరిణమించినది. అతను ఇతరుల క్షేమమును గురించి ఆలోచింపసాగెను. అతని జీవితమప్పటినుండి నిజమైన అర్థములో కళామయమైపోయినది. తాయిగమతో కూడిన జీవితము కళాసౌధమునకు శిఖరమువంటిది. ఎస్తువమైన ఆనందముల్లో నిండినది. ఒక మహాభారముగా గాని చికాకు కల్పించుదానిగా గాని భావించుచు చేయు యజ్ఞము యజ్ఞముకాదు. భోగ లాలసత లేక స్వార్థపరత్వము నాశనమునకు దారి తీయును. తాయిగము అన్నటత్వమునకు తీసికొనిపోవును. ఆనందమునకు స్వయంత్రమైన ఉనికి లేక అస్తిత్వములేదు. జీవితముపట్ల మన కున్న దృక్పుధముమాద అది ఆధారపడియుండును. ఒకడు నాటకములలోని దృశ్యములను చూచి ఆనందించును. ఇంకొకడు త్సాక్షణమునకు మారుచుండు ఆకాశ దృశ్యము లను గాంచి ఆనందించును. అందుచేత ఆనందమునునది ఒక వ్యక్తియొక్క విద్యమిాద, ఆతడు చెందిన జూతియందు ప్రచూరములోనన్న విద్యమిాద ఆధారపడి యుండును. ఏ వస్తువులను చూచి ఆనందించుటకు చిన్నప్పుడు మనకు

శిక్షణ యొసంగబడినదో ఆ వస్తువులను చూచియే మనము అనందించేదను. వివిధజాతులపారి రుచులను దెల్చు ఉదా హరణాలనెనిన్నింటినో సులభముగ నీయవచ్చును.

తాగ్యగులనేకమంది-తాము నిష్ఠామమైన సేవ చేయు చుండుటచే ప్రజలనుండి తమ కవసరమైన వస్తువులనే గాక, తమ కవసరములేని వస్తువులనెనిన్నింటినో కూడ పుచ్చుకొన వచ్చుననుకొందురు. సేవ చేయువాడు ఇట్టి భావములకు లోనై నంతనే ఆతమ సేవ చేయువానిగ ఉండజాలడు. నిరం కుశ్మడైపోవును. లేదా ప్రజలను బాధించు క్రూరుడై పోవును.

సేవ చేయుగోరువాడు తన సుఖము విషయమై ఆలో చించుకొనుటలో కాలము వృథాచేయము. అనిన్నింటికిని పర మేళ్లుడే ఉన్నాడని నమ్మి ఉండును. అందుచేత దారిలో దారికిన దానినెల్ల ముందుముందు అవసరము కావచ్చునని నెత్తిని వేసికొనడు. తనకు ఖిక్కిలి అవసరమగుదానినే తీసికొని ఖిగిలినవానిని వదలిపెట్టును. అసౌఖ్యము కల్పన స్నాను ఆతడు శాంతుడై యుంపును. కోపించడు. మనోనిబ్బ రమును పొగొట్టుకొనడు. సద్గుణములకు ప్రతిఫలము సద్గుణ ములే యగుసట్లు ఆతని సేవకు ప్రతిఫలము సేవయే. దానితోనే ఆతడు తృప్తిపడి ఉండును.

సేవ చేయువాడు అజ్ఞాగ్రత్తగను, నిర్ద్రష్టముగను ఉండరాదు. అవసరమును దాటిపోనీయరాదు. తన సాంత వ్యవహరములలోనే కష్టపడి పనిచేయవలయుననియు, | పతి

ఫలములేని ప్రజాహితజీవితములోని పనులను తనకు ఇష్టము వచ్చినట్లు ఏదోవిధముగ చేయవచ్చుననియు అనుకొనువాడు త్యాగమనాడి శాత్రుమును గురించి మామూలు విషయములే ఇంకను నేర్చుకొనవలసియుండును. ఇతరుల సేవ చేయుటకు బుద్ధిపూర్వకముగ పూనుకొనువాడు తన సర్వశక్తులను అందు లకు వినియోగింపవలెను. తన స్వార్థమునకుగాక దానికే ముందు ప్రాధావ్యత సీయవలసియుండును. వాస్తవమేమన నిజమైన భక్తుడు ఎట్టి సంకోచములేకుండ మానవసేవకు శన్నంకితము చేసినై చుకొనును.

